

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

2 maart 2005

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

BELEIDSNOTA MEDIA 2004-2009

BELEIDSNOTA CULTUUR 2004-2009

BELEIDSNOTA JEUGD 2004-2009

Inhoud

Nr. 25

Woensdag 2 maart 2005
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet	
Indiening en verwijzing,	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Wijziging in verwijzing naar commissie	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Rapport van de Vlaamse Regering	
Indiening en verwijzing	2
Verslag van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	2
Met redenen omklede moties	
Indiening	3
Verslagen	
Indiening	3
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	4
Mededeling van de Vlaamse Regering	
Indiening	5
Mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	
Indiening	5
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	
Indiening	5
Mededelingen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad)	
Indiening	5
Mededelingen van gemeenten	
Indiening	6
Jaarverslagen	
Indiening	6

Arresten van het Arbitragehof	6
Indiening	
Kennisgevingen van het Arbitragehof	6
Indiening	
Beleidsnota Media 2004-2009, ingediend door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme – 91 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4	6
Bespreking	
Sprekers: de heren Jurgen Verstrepen, Carl Decaluwe, Dany Vandenbossche, Jos Stassen en Mark Demesmaeker, mevrouw Margriet Hermans en minister Geert Bourgeois	
Beleidsnota Cultuur 2004-2009, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel – 100 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4	19
Bespreking	
Sprekers: de heren Erik Arckens, Jos Stassen en Bart Caron, minister Bert Anciaux, de heren Steven Vanackere en Bart Somers, de dames Caroline Gennez en Sabine Poleyn en de heren Filip Dewinter, Kris Van Dijck, Ludo Sannen, Dany Vandenbossche en Herman Schueremans	
Beleidsnota Jeugd 2004-2009, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel – 101 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4	40
Bespreking	
Sprekers: de dames Sabine Poleyn en Tinne Rombouts, de heren Chokri Mahassine en Jos Stassen en minister Bert Anciaux	
Regeling van de werkzaamheden	45

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.02 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Bossuyt, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen;

Veerle Heeren, Gerda Van Steenberge: buitenslands;

Jan Peumans, Etienne Schoupe: ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: Het volgend ontwerp van decreet werd ingediend:

- Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistische werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten – 208 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende voorstellen van decreet werden ingediend:

- Voorstel van decreet van de heer Jos De Meyer houdende aanpassing van het jachtdecreet van 24 juli 1991 – 211 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.
- Voorstel van decreet van de heren Karim Van Overmeire, Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen en John Vrancken betreffende het instellen van een volksraadpleging over de Europese Grondwet – 215 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie.
- Voorstel van decreet van de heer Jos Stassen houdende wijziging van het decreet van 29 maart 2002 op het Vlaamse jeugdbeleid – 218 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Wijziging in verwijzing naar commissie

- Voorstel van decreet van de heer Ludwig Caluwé c.s. houdende toekenning van een rentetoeelage voor ondernemingen die lijden onder de verstoorde bereikbaarheid ten gevolge van hinder door openbare werken – 205 (2004-2005) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie (voorheen verwezen naar de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie).

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend:

- Voorstel van resolutie van de heren Rob Verreycken, Herman De Reuse, Christian Verougstraete, Felix Strackx en Thieu Boutsen

Voorzitter

houdende afwijzing van de stijging van de belastingdruk in Vlaanderen door invoering van een zevende heffing op elektriciteit, namelijk de Elia-heffing

– 206 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

- Voorstel van resolutie van de heren Rob Verreycken, Roland Van Goethem, Karim Van Overmeire, Luk Van Nieuwenhuysen, Stefaan Sintobin en John Vrancken houdende veroordeling van de schending van de mensenrechten op Cuba en de stopzetting van de schenking van Vlaamse overheidsgoederen aan het Cubaanse regime

– 207 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme.

- Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Jef Tavernier en Jos Stassen betreffende de steun aan een rechtvaardige vrede in Palestina en Israël

– 210 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie.

- Voorstel van resolutie van de heer Stefaan De Clerck c.s. betreffende de grensoverschrijdende samenwerking met Noord-Frankrijk

– 212 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme.

- Voorstel van resolutie van mevrouw Hilde Crevits en de heren Eric Matthijs, Jos Bex, Patrick Lachaert, Bart Martens en Rudi Daems betreffende de milieubeleidsvereenkomst afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)

– 214 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

- Voorstel van resolutie van mevrouw Marleen Vanderpoorten en de heer Marc van den

Abeelen betreffende de financiering van en plannencontrole op de lokale besturen

– 220 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie.

RAPPORT VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: Het volgend rapport van de Vlaamse Regering werd ingediend:

- Rapport tot uitvoering van het protocol van 17 april 2001 tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering betreffende de jaarlijkse rapportering over de samenstelling van de kabinetten van de Vlaamse ministers - Toestand op 31 december 2004

– 35 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie.

VERSLAG VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: Het volgend verslag van het Rekenhof werd ingediend:

- Verslag van het Rekenhof over het onderzoek van geregeld vervoer: kostprijs en gunning pachtcontracten

– 37-C (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter: De volgende met redenen omklede moties werden ingediend:

- Met redenen omklede motie van mevrouw Mieke Vogels tot besluit van de op 22 februari 2005 door mevrouw Mieke Vogels en mevrouw Patricia Ceysens in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het vervangen van de wachtlijsten voor personen met een handicap door een centrale registratie van zorgvragen
– 209 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de dames Marijke Dillen, Gerda Van Steenberge en Greet Van Linter en de heren Felix Strackx en Eric Tack tot besluit van de op 22 februari 2005 door mevrouw Mieke Vogels en mevrouw Patricia Ceysens in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het vervangen van de wachtlijsten voor personen met een handicap door een centrale registratie van zorgvragen
– 213 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Jan Penris, Werner Marginet, Jurgen Verstrepen, Erik Arckens en Johan Deckmyn tot besluit van de op 24 februari 2005 door de heer Jan Penris in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de onduidelijkheid betreffende de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap aan grote cultuurprojecten, in het bijzonder met betrekking tot het Museum aan de Stroom-project in Antwerpen
– 217 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heren Jurgen Verstrepen, Werner Marginet, Stefaan Sintobin en Erik Arckens tot besluit van de op 24 februari 2005 door de heer Jurgen Verstrepen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de oproep van de minister

om politici te weren uit amusementsprogramma's op televisie

– 219 (2004-2005) – Nr. 1.

- Met redenen omklede motie van mevrouw Tinne Rombouts en de heren Jos Bex, Patrick Lachaert, Erik Matthijs, Bart Martens en Karlos Callens tot besluit van de op 24 februari 2005 door mevrouw Tinne Rombouts in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over enkele knelpunten in verband met de Mestbank
– 222 (2004-2005) – Nr. 1.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende verslagen werden ingediend:

- Verslag namens de Subcommissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting over het activiteitenverslag van het Rekenhof over 2003
– 38 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Subcommissie voor Wapenhandel uitgebracht door de heer Eloi Glorieux aan de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie over de beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2004-2009 - Hoofdstuk 7 - Invoer, doorvoer en uitvoer van wapens en producten van tweërlei gebruik
– 94 (2004-2005) – Nr. 10.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door de heer André Van Nieuwerkerke over de beleidsnota Leefmilieu en Natuur 2004-2009
– 139 (2004-2005) – Nr. 5.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie uitgebracht

Voorzitter

door mevrouw Cathy Berx over de beleidsnota
Onderwijs en Vorming 2004-2009
– 156 (2004-2005) – Nr. 4.

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door de heer Erik Matthijs over het voorstel van resolutie van mevrouw Hilde Crevits en de heren Eric Matthijs, Jos Bex, Patrick Lachaert, Bart Martens en Rudi Daems betreffende de milieubeleidsovereenkomst afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)
– 214 (2004-2005) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door de heren Erik Matthijs en Pieter Huybrechts over het verzoekschrift over de illegale toepassing van de stedenbouwwetgeving door openbare besturen
– 216 (2004-2005) – Nr. 1.
- Eindverslag namens de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven uitgebracht door mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heer Joris Van Hauthem over de controle van de verkiezingsuitgaven en de herkomst van de middelen voor de verkiezing van het Vlaams Parlement van 13 juni 2004
– 221 (2004-2005) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie uitgebracht door de heer Hubert Brouns over de gedachtewisseling over de stand van zaken betreffende de decreetsevaluatie
– 223 (2004-2005) – Nr. 1.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter: De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend:

- Voorontwerp van decreet houdende instemming met de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie inzake de bestrijding van het tabaksgebruik, opgemaakt in Genève op 21 mei 2003, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2005
(VR 14/2004-2005);
- Voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, voor zover het de teksten betreft die betrekking hebben op de afstemming van de regelgeving inzake zorgverzekering op de Europese regelgeving, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2005
(VR 15/2004-2005);
- Voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol van 1997 tot wijziging van het internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen, MARPOL 1973, zoals gewijzigd door het protocol daarbij van 1978, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2005
(VR 16/2004-2005);
- Voorontwerp van decreet houdende instemming met het protocol van 1996 bij het verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen van 1972, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 februari 2005
(VR 17/2004-2005).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van de Vlaamse Regering werd ingediend:

- Schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 31 januari 2004 en de nieuwsbrief kasbeheer van januari 2005 (DOC 121/2004-2005).

Deze mededeling van de Vlaamse Regering ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd ingediend:

- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen d.d. 15 februari 2005 over het bezwaarschrift vanwege Westmalle, AZ Sint Jozef over het voornemen tot weigering van een vergunning tot de oprichting van een dienst waarin een magnetische resonantie tomograaf met ingebouwd telsysteem staat opgesteld (DOC 118/2004-2005).

Deze mededeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededelingen van de SERV werd ingediend:

- Standpunt d.d. 9 februari 2005 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het grinddecreet (DOC 111/2004-2005);
- Advies d.d. 9 februari 2005 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (DOC 112/2004-2005);
- Insteek van de commissie Diversiteit betreffende de krachtlijnennota Vesoc-actieplan 2005 (DOC 113/2004-2005).

Deze mededelingen van de SERV liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (MINA-RAAD)**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededeling van de MiNa-raad werd ingediend:

- Advies d.d. 14 februari 2005 over de Europese Lissabon-strategie (DOC 115/2004-2005).

Deze mededeling van de MiNa-raad ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELINGEN VAN GEMEENTEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende mededelingen van gemeenten werden ingediend:

- Motie van de gemeente Riemst betreffende de splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de viering van 175 jaar België/25 jaar federale staat, goedgekeurd door de gemeenteraad op 2 februari 2005 (DOC 117/2004-2005);
- Motie van de gemeente Kruibeke betreffende de splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de viering van 175 jaar België/25 jaar federale staat, goedgekeurd door de gemeenteraad op 8 februari 2005 (DOC 120/2004-2005).

Deze mededelingen van gemeenten liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

JAARVERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende jaarverslagen werden ingediend:

- Derde jaarrapport Vlaamse wooninspectie van de afdeling Financiering Huisvestings-beleid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (DOC 114/2004-2005);
- Jaarverslag 2004 van Inverde (opleidingen bos-, groen- en natuurbeheer vzw) (voorheen: vzw Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal) (DOC 116/2004-2005);
- Verslag 2004 van de Nationale Bank van België - Deel 1: Economische en financiële ontwikkeling (DOC 119/2004-2005).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Arrest nr. 42 van 23 februari 2005;
- Arrest nr. 43 van 23 februari 2005;
- Arrest nr. 44 van 23 februari 2005.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Rolnummer 3331;
- Rolnummer 3472;
- Rolnummer 3474;
- Rolnummer 3475.

BELEIDSNOTA Media 2004-2009, ingediend door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

– 91 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Media 2004-2009, ingediend door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van

Voorzitter

Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Decaluwe, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, bij de bespreking van de beleidsnota Media in de commissie had ik de moeite genomen om de volledige beleidsnota te bespreken. Ik vond het een fijn moment om de nota van a tot z door te nemen en te analyseren. Het is niet mijn bedoeling om vandaag al die punten van kritiek opnieuw op te sommen. Media zijn een dynamisch gegeven: wat gisteren nieuws is, is vandaag achterhaald. De beleidsnota as such is dus voor mij een document van vorig jaar.

Wat was de rode draad van kritiek? De nota is een document met gebrek aan visie, een opeenstapeling van vage initiatieven en een kopie van het vorige beleid. Wat lees ik deze week over de beleidsnota's van de Vlaamse ministers vanuit bestuurlijk organisatorisch perspectief? Ik citeer: 'De beleidsnota's zijn slechts contouren van het beleid van de respectievelijke ministers. Er kan geen sprake zijn van beleidsnota's in de strikte zin van het woord. Door het eerder vage karakter van de Vlaamse beleidsnota's is het ook niet eenvoudig om harde standpunten te formuleren. Een bespreking waar men hoopt waarop de Vlaamse Regering kan terugvallen bij verdere concretisering van de beleidsnota's in de beleidsbrieven of eigenlijke voorstellen die de komende vijf jaar worden uitgewerkt.' Dit zijn niet mijn woorden, maar ik voel me nu bij het bespreken van de motie gesterkt door een analytisch orgaan, een onderzoek vanuit bestuurlijk organisatorisch perspectief. Wie ben ik om een dergelijke steekhoudende argumentatie te verwerpen?

Het fijne van dergelijke motie is de toetsing aan wat is gezegd in het verleden, de onderwerpen waaraan aandacht zou worden besteed. Deze zijn de laatste maanden regelmatig onderwerp van discussie geworden in de commissie. De minister loopt rond en probeert brandjes te blussen, maar een proactieve strategie ontbreekt. Het is nu al achter de feiten aanhollen. Wat zal dat over twee of drie jaar zijn? Ik wacht op een eerste krachtadig initiatief. Het lijkt een beetje op tijd winnen, afwachten en hopen zonder kleerscheuren een jaartje verder te hollen zonder aan iemand dan ook een toegeving te moeten doen. Het is het syndroom van de 'sitting duck' in de hoop dat niemand ruzie maakt.

Een minister moet met zijn beleidsnota volgens mij vakkennis en afdwingend respect uitstralen. Wat hebben we tot nu toe gekregen? Vage beloftes, afwachtend geduld, vragen en het veelgehoorde zinnetje in de commissie: 'Dat is voor later.' Wanneer is later? Onverwijld? Straks? Of eerder, als het echt niet meer kan? Geduld is een mooie eigenschap en misschien kom ik uit een sector waar men niet veel geduld mag hebben, een sector die sneller evolueert dan de beleidsnota. Misschien is die sector nu net vragende partij voor een minister met snelle bewegingen en dynamiek.

De beheersovereenkomst zal besproken worden omdat er in 2006 een nieuwe moet zijn. Ondertussen ageert de openbare omroep proactief in een poging de gemoedsrust van het parlement en de minister van Media gunstig te stemmen. Meer cultuur op televisie? De VRT levert nu al een bewijs van het aantal cultuurprogramma's. Te veel geld voor de openbare omroep? Een spreadsheet ligt al op tafel. Geen transparante boekhouding? De volgende jaarrekening van de VRT zal meer gegevens bevatten. Ik kan zo blijven doorgaan. De minister lanceert een vraag of verlangen dat even vaag is als de beleidsnota. Resultaat van die vaagheid is dat de openbare omroep concrete antwoorden heeft en geeft, dit aan alle betrokken volksvertegenwoordigers bezorgt en dat de repliek van de minister uitblijft. Met wat geluk mogen we de minister daarover interpellieren of een vraag om uitleg stellen. Soms moet een mens geluk hebben. En het was uw lucky maand. Blijkbaar beginnen twee commerciële radio-omroepen aan de cijfers van de openbare radio-omroepen te knabbelen. Het monopolie is doorbroken, hoor ik dan zeggen. Dat is niet uw verdienste, maar de verdienste van uw voorganger.

Verstrepen

Lokale en regionale radiozenders verzuipen in de administratie; in de wetten en regeltjes. De verstikkende administratie heeft vandaag als resultaat dat meer en meer radiozenders hun zender mogen afzetten, een boete krijgen of enkele dagen niets mogen zeggen. Het gaat zelfs zo ver dat frequenties verdwijnen, zoals in de X-Files. Ook dat is een resultaat van het werk van uw voorganger. Uw kabinet zit erbij, kijkt ernaar, citeert uit de mediadecreten en onderneemt niets. In uw beleidsnota staat dat u de pluriformiteit en diversiteit wilt bevorderen. Dat is vreemd; want het omgekeerde effect is nu al voelbaar. En we zijn nog maar een klein jaar verder.

Ik had mijn hoop en tegelijk wantrouwen tegen uw beleidsnota uitgesproken inzake het Vlaamse karakter ervan. Ik heb het over het communautaire zeer. Ik gaf u het voordeel van de twijfel, maar vandaag twijfel ik nog meer. Het Brussel-Halle-Vilvoorde van de media komt eraan. U wilt streven naar de volledige Vlaamse bevoegdheid voor omroep en telecommunicatie. 'Streven naar' – dat is een poging om u op voorhand in te dekken voor wat we moeten omschrijven als 'het lukt niet echt maar we hebben geprobeerd'. Meedoen is belangrijker dan winnen. Dat vind ik onzin. Uw voorgangers vertelden precies hetzelfde. Ondertussen heerst er nog steeds etherchaos en impasse. Verder kampt men ten noorden van de taalgrens met eeuwigdurende problemen omdat het BIPT niet kan of wil optreden, want dit is een federale bevoegdheid, en dat is al jaren zo. 'Onverwijld': ik begin van dit wollige woord te houden.

De trendy mediadiscussie van de afgelopen maanden en ook het luikje 'digitaal en analoog' kregen aandacht in uw beleidsnota. Ik zou negatief kunnen zijn en zeggen dat het wat algemeen was en zo uit het boekje kwam van 'internet voor dummies' – trouwens een waanzinnig populaire reeks, maar dit even terzijde. In uw beleidsnota omschrijft u de veranderingen, maar ook hier ontbreekt weer een proactieve visie of beter: een visie tout court. Vreemd dat de andere partijen het Vlaams Belang beschuldigen van 'conservatisme', 'eng wereldbeeld' en 'achteruitgang'. Want u omschrijft deze evolutie – die wereldwijd wordt opgevat als een revolutie en waarin ook de Vlaams-Belangmediafractie gelooft – als een 'race van vernieuwing die zal leiden tot het ontstaan van grote multimedia-

bedrijven die niet alleen het media-aanbod maar zelfs onze culturele eigenheid en democratie zullen uithollen'. Men zou kunnen verwachten dat wij dat zouden zeggen. Maar dat doen we niet.

En wat verklaarde u vorige maand bij een algemene vraag voor meer geld voor digitale ontwikkelingen van de openbare omroep? 'Ik vraag mij trouwens af of er wel zo'n smak geld nodig is voor de komst van digitale televisie.' Als motie van wantrouwen kan dit tellen. Het gaat er niet om hoeveel die digitale evolutie zal kosten. Het gaat erom dat dit niet alleen voor de openbare omroep geld zal kosten, maar ook voor de commerciële omroepen geld zal kosten. De vraag is wat de Vlaamse Regering zal ondernemen om deze digitale evolutie mogelijk te maken vooraleer buitenlandse groepen, die vandaag al hongerig azen op deze welstellende mediaregio, uw diversiteit en pluriformiteit zullen ondergraven. Ik gebruik bewust het woord 'zullen' omdat hun businessplannen vandaag al worden besproken door de CEO's. En daar vind ik niets van terug in uw beleidsnota. Op digitaal radiovlak starten groepen zoals CLT en RTL nog dit jaar met nieuwe initiatieven om een plaatsje op die nieuwe mediamarkt te veroveren.

De decoders van Telenet en Belgacom zullen in de huiskamers verschijnen, ten laatste volgend jaar. U zou dat moeten weten. In uw beleidsnota kan ik zelfs het woord digitale decoder met harddiskrecorder en program guide niet terugvinden. Ik ben blijven zoeken, maar tevergeefs. In de plaats daarvan hebben we de discussies over BV's op tv gehad, over meer cultuur op televisie én over lokale radio's die de regeltjes niet volgen. Dat is een mager beestje. En om het in programmatietermen te omschrijven: te veel herhalingen.

U verwijt ons met geen initiatieven op de propen te komen. Wat had u gedacht? Het Vlaams Belang is niet uw denktank. Vorige week hebben we enkele proactieve voorstelletjes gelanceerd. Het digitaal actieplan Vlaanderen, dat volgens u de democratisering van de toegang tot de informatie-maatschappij moet realiseren, is hiervan een mooi voorbeeld. U zegt in uw beleidsnota dat we daar oog voor moeten hebben. Uit diverse rapporten blijkt dat vandaag die toegang in Vlaanderen stagneert en een deel van de bevolking de benodigde apparatuur en toegang niet kan betalen. Op dat vlak zijn we op korte tijd onze positie als marktleider of innovator in Europa kwijtgespeeld. Dit

Verstrepen

vraagt om een proactieve, dynamische beleidsnota. We mogen niet in het verleden leven.

Als dit gebeurt bij privé-bedrijven dan gaan de knipperlichten branden en vraagt de hoogste baas een nieuw actieplan om het tij onmiddellijk te keren. En eigenlijk is het met die beleidsnota vandaag al zover. Een nieuw actieplan is nodig, u moet terug naar het ontwerp en de tekentafel, hopelijk met een toekomstvisie.

Ik beperk mij dan nog tot een minderheid van onderwerpen in de beleidsnota. Ik heb in de commissie het plezier kunnen smaken om daar alle onderwerpen te behandelen. Ik zit in uw nekvel en het is mijn bedoeling dat te blijven doen. Ik hoop dat u een nieuwe beleidsnota of liever een nieuwe visie zult ontwikkelen. Ik hou van mensen met een visie. Nu is die er helaas veel te weinig. Om die redenen kunnen wij uw beleidsnota helemaal niet goedkeuren. Ik wil constructief nadenken, maar ik zie geen toekomst of visie en dat vind ik spijtig. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal mij toespitsen op een drietal punten van de motie van de meerderheid. Ik wil ook duidelijk maken waarom wij de motie van het Vlaams Belang niet zullen goedkeuren. Het is interessant om beide moties naast elkaar te leggen en de verschillen van nabij te bekijken.

CD&V is een partij die opkomt voor rechtszekerheid. Ik lees in de motie van het Vlaams Belang dat het de beheersovereenkomst vervroegd wil openbreken. Wij zijn daar geen voorstander van. Wij zijn ook een partij die bepaalde waarden verdedigt, en wij willen dat de sociaal-economische verenigingen met een levensbeschouwelijke noot een plaats blijven krijgen in de openbare omroep. Wij staan dan ook pal achter de beleidsnota op dat vlak.

Op internationaal vlak lees ik bijvoorbeeld in de motie dat het Vlaams Belang onmiddellijk de Nederlanders uit een bepaald samenwerkingsverband wil gooien. Daar zijn wij evenmin voorstander van.

Het jaar 2005 zal een boeiend Vlaams mediajaar worden. Ik durf zelfs te opperen dat het om drie redenen historisch kan zijn. Ten eerste is er de opstart van de interactieve televisie. Wij hebben met de Commissie voor Media toch al de gelegenheid gekregen om bij diverse actoren een aantal demonstraties te gaan bekijken. Ik zal er straks wat meer over vertellen.

Ten tweede is er ook de uitspraak van de Europese Unie over de klachten die vanuit de Vlaamse Mediamaatschappij lopen enerzijds aangaande de problematiek van de funding, en anderzijds over de problematiek van de dumpingprijzen. Deze uitspraken zullen waarschijnlijk zeer belangrijk zijn, want ze zullen uw beleid voor een gedeelte mee helpen kanaliseren. Vorige week las ik dat ook in Duitsland heel wat heisa is ontstaan in de traditionele persgroepen naar aanleiding van de problematiek van de on-line-initiatieven van de openbare omroep. Ik hoop dat er op zijn minst een publiek debat zal zijn. Ik hoop dat men de discussie over de overfunding bij de omroepen niet nog eens zal moeten overdoen voor de gedrukte pers, als er bepaalde merknamen aan te pas komen. Dan zou het hek pas helemaal van de dam zijn.

Ten derde zou 2005 wel eens historisch kunnen zijn omdat er dit jaar nog of begin volgend jaar voor de Vlaamse kijker heel wat themakanalen zullen bijkomen. Er moet op het vlak van de themakanalen dringend een beleidsvisie komen, ook de openbare omroep moet daarover een visie ontwikkelen. Ik heb de indruk dat alle opmerkingen vanuit het Vlaams Parlement of ze nu over sport, cultuur of andere items zoals Nederlandstalige liedjes gaan, worden opgelost met thematische kanalen. Het parlement vraagt echter andere dingen. We moeten daarover ook met de openbare omroep van gedachten wisselen.

Inzake de interactieve televisie zullen we niet debatteren over de standaarden. Het is een even groot probleem als bij de start van de video. Het is bovendien ons probleem niet, het is een Europese bevoegdheid. Onze bekommernissen zijn in de motie opgenomen. De vertegenwoordigers van het Vlaams Belang kunnen de tekst erop nalezen

Met betrekking tot de gelijke toegang tot de netwerkinfrastructuur en tot de daar te vinden inhoud en diensten, evolueren we steeds meer in de richting van een maatschappelijk recht dat om

Decaluwe

een gediversifieerd beleidsmatig antwoord vraagt. De capaciteit om met de technologie en met de aangeboden informatie om te gaan, wordt eveneens een sociaal en democratisch recht. Dit recht is inherent met het burgerschap en met de welvaartsstaat verbonden. Kwetsbare groepen in de samenleving, zoals ouderen en kansarmen, dreigen onvoldoende te worden bereikt. De noodzaak dringt zich op om via het internet of via de kabel een gratis verbinding met bejaardentehuizen, met jeugd- en buurthuizen, met culturele centra en met de OCMW's tot stand te brengen. Op deze manier moeten we trachten de digitale kloof effectief te dichten.

De CD&V-fractie heeft ook een duidelijk standpunt over het verband tussen interactieve televisie en het uitzenden van culturele, sportieve of andere evenementen. Indien de openbare omroep de uitzendrechten met behulp van belastinggeld heeft bekomen, mag de openbare omroep de kijker niet enkel tegen betaling naar deze evenementen laten kijken. Aangezien de VRT blijkbaar andere plannen heeft, moeten we in dit verband snel en duidelijk uitsluitsel geven.

Ik pleit eveneens voor voorzichtigheid met betrekking tot het gebruik van het archief. Aangezien het hier in zekere mate om een openbaar archief gaat, zou het gratis moeten kunnen worden geraadpleegd. Het gebruik van de beelden is natuurlijk iets heel anders. Dat hiervoor moet worden betaald, lijkt me wel belangrijk.

Verder wil ik hier nog even aandacht vragen voor de evolutie van de zogenaamde triple play, de combinatie van het internet, de telefonie en de televisie. Gezien onze huidige staatsstructuur, moeten we onze wetgeving dringend aanpassen. Ik meen niet dat ik de minister hiervan moet overtuigen. Dit staat trouwens in zijn beleidsnota. Indien we ons niet aanpassen, zullen we onze voorsprong verliezen. Het arrest van het Arbitragehof over het BIPT kan op dit vlak een hefboom vormen.

Tot slot wil ik nog even expliciet om aandacht voor de leefbaarheid van de regionale televisieomroepen vragen. We zouden deze zenders op een structurele manier moeten ondersteunen. Een van de mogelijkheden is het optrekken van de structurele middelen voor de overheidscommunicatie. Een andere moge-

lijkheid is het overnemen van de decretale bepaling die momenteel reeds in Wallonië geldt. Aangezien de regionale televisieomroepen een uitgesproken maatschappelijke functie hebben, zouden ze een gedeelte van het abonnementsgeld voor kabel- en telefoniegebruik moeten ontvangen.

Mijnheer de minister, we staan positief tegenover uw beleidsnota. We kijken met grote belangstelling uit naar de komende maanden en jaren. U zult deze goede beleidsnota in concrete beleidsdaden moeten omzetten. Ons vertrouwen hebt u in elk geval. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, aangezien we hier in een kort tijdsbestek vier beleidsnota's moeten bespreken, zal ik me tot een viertal punten beperken. Allereerst wil ik evenwel opmerken dat we achter de door de minister ingediende beleidsnota Media staan.

De vier punten waarbij ik hier wil stilstaan, zijn tijdens de vorige legislatuur reeds enkele malen in de commissie voor Media, Cultuur en Sport aan bod gekomen. Het gaat om de openbare omroep, die toen het onderwerp van vele vragen om uitleg en interpellaties heeft gevormd, om het statuut van de freelancers, om de concentratie in de mediasector en om de vraag een Vlaamse mediaregulator op te richten.

Met betrekking tot de openbare omroep moeten we een aantal zaken in ogenschouw nemen. De openbare omroep heeft de voorbije tien jaar een hele evolutie doorgemaakt. Sedert de goedkeuring van een aantal nieuwe decreten, is de openbare omroep van zieke speler op de markt tot marktleider geëvolueerd. Dat zorgde voor een totaal nieuwe situatie in de mediasector. Bovendien is er een zodanige technologische evolutie, waardoor het begrip omroep er helemaal anders uitziet.

In de nieuwe decreten met betrekking tot de openbare omroep werd toen gekozen voor beheersautonomie van de openbare omroep. Dat zorgde ervoor dat een verhouding tussen de gedelegeerd bestuurder en zijn directieraad en de raad van bestuur en het parlement tot stand kwam waarover veel wordt gediscussieerd.

Vandenbossche

Een element in de beleidsnota Media is de vraag naar financiële transparantie. Die vraag komt er naar aanleiding van een aantal incidenten die zich in het parlement hebben voorgedaan over een aantal beslissingen van de VRT. Als we willen onderhandelen over een nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, moeten we vooraf trancheren hoe de financiële transparantie tot stand kan komen. Op het eerste gezicht lijkt hiervoor een decretale ingreep nodig.

Mijnheer de minister, wat wordt bedoeld met decretale regelgeving die de financiële transparantie – corporate governance – moet verwezenlijken? Het decreet heeft zich ingeschreven in de vennootschapswetgeving. Volgens mij is er decretaal niets mis met de regeling voor de NV VRT. Het is alleen de vraag hoe ver de controle van het Vlaams Parlement gaat inzake de dotatie aan de VRT, want daar gaat het eigenlijk over.

Tijdens het vorige werkbezoek aan de VRT bleek dat ook de VRT zelf de financiële transparantie, door het verstrekken van cijfers, wil verwezenlijken binnen het bestaande kader. Mijnheer de minister, waar willen we met het decreet naartoe? Hoe willen we de financiële transparantie in het decreet inschrijven?

De vraag wat de opdracht is van de openbare omroep hangt daarmee samen. De definiëring van de opdracht is opgenomen in het decreet, maar wordt ook uitgewerkt in de beheersovereenkomst. Als we in de commissie voor Media discussies voeren, gaat het over de invulling van de opdracht, met name de culturele en educatieve opdracht van de VRT.

De omschrijving van de culturele opdracht is al van bij de aanvang van de lopende overeenkomst een probleem. Soms ontstaat enige spraakverwarring over wat onder de culturele opdracht van de VRT valt, want de VRT hanteert een zeer ruime definitie van het begrip cultuur, terwijl anderen een zeer enge definitie gebruiken. Als we de cijfers uit de beheersovereenkomst bekijken, is er volgens de VRT niets aan de hand, omdat de culturele opdracht veel ruimer wordt gezien dan de punten van discussie. Het gaat over het onderscheid tussen cultuur en kunsten.

Waarom zijn kijkcijfers en marketing zo belangrijk voor de VRT? Collega's, dat is een beetje onze fout. In de beheersovereenkomsten zijn meetinstrumenten ingebouwd, maar in de mediawereld zijn die vrij beperkt en gaan ze voornamelijk over de kijkcijfers. Een openbare omroep is dus meer met marketingstrategie en het maken van formats bezig dan met de inhoudelijke invulling van de culturele en educatieve opdracht.

Tegen volgend jaar moet een nieuwe beheersovereenkomst tot stand komen. We bevinden ons in het laatste jaar van de lopende beheersovereenkomst. Bij de nieuwe beheersovereenkomst zal het Vlaams Parlement van een andere appreciatie voor de VRT moeten vertrekken. Er wordt via de beheersovereenkomst gevraagd om aan een aantal voorwaarden te voldoen. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering moeten deze voorwaarden op een andere manier invullen. De voorwaarden hebben ook te maken met het feit dat de VRT als openbare omroep en als omroep tout court in het medialandschap in een vorm van concurrentiële positie is geraakt, mede door het feit dat de beheersovereenkomst is vertrokken van een aantal fenomenen die te maken hebben met het medialandschap en de positie van de VRT daarin.

Daarmee houdt ook de discussie over de reclameinkomsten van de VRT verband, namelijk datgene wat de VRT haalt uit de markt zowel via reclameinkomsten als product placement en noem maar op. In de lopende beheersovereenkomst zijn de reclameinkomsten beperkt tot 1,5 miljard frank. Er was een plafonnering voorzien waarbij overschrijdingen worden afgeroomd. In de beleidsnota wordt gesteld dat er een plafonnering moet zijn maar waarbij niet meer in een systeem wordt gestapt van een overschrijding en een afroming, maar van vaste inkomsten uit reclame.

Volgens mij zal zich hierbij een probleem voordoen. De vraag van de openbare omroep voor de stijging van de dotatie en de beperking van de reclameinkomsten die is ingeschreven, waar ik overigens kan inkomen, betekent dat de inspanning van de Vlaamse overheid voor de VRT in de toekomst niet anders kan dan groeien, en zelfs meer dan waarin is voorzien in de lopende beheersovereenkomst.

Ik wil de aandacht vestigen op een zaak waarover de discussies in de Commissie voor Media hebben

Vandenbossche

geleid tot een aantal bewegingen in het mediaveld, namelijk het statuut van de freelancers in de pers. In de Commissie voor Media van de vorige legislatuur werd het statuut van de freelancers een politiek onderwerp. Gelet op de economische situatie binnen de perswereld wordt veel meer met freelancers gewerkt dan in het verleden, maar daarbij wordt de sociale regelgeving niet altijd gerespecteerd. Naar aanleiding van de veel discussies die daarover zijn gevoerd, maar ook naar aanleiding van het standpunt dat in de medianota dienaangaande is ingenomen, kan voor de freelancers een verbetering in het vooruitzicht worden gesteld.

Ik wil nog even stilstaan bij de concentratie in de mediasector, een discussie die al een tijdje woedt in de commissie. De politieke overheid, zeker op het Vlaamse niveau, zou hieruit een conclusie moeten trekken, maar op dit ogenblik beschikken we over zeer weinig of geen instrumenten om in die concentratiebeweging op te treden. De vraag rijst of we niet de opdracht hebben te zoeken naar mogelijke instrumenten door het voorstel van de vorige mediaminister, namelijk het knipperlichtenmodel, verder uit te puren. We beseffen allemaal dat niet wij, maar de federale overheid werkelijk kan ingrijpen. De krachtlijn in de beleidsnota om naar een volledige Vlaamse bevoegdheid te gaan, conform de uitspraken van het Arbitragehof, lijkt me daarbij het beste uitgangspunt.

De vraag is alleen hoe snel dit kan worden verwezenlijkt. Zeer recent bleek bij een werkbezoek aan Belgacom dat de vermenging van het telecommunicatie- met het mediasector zeer groot is. De Vlaamse overheid is wel bevoegd inzake media, maar de zaken liggen heel anders als het gaat over telecommunicatie. De werkbezoeken bij de spelers op dat vlak, Telenet en Belgacom, hebben me geleerd dat de administratieve opbouw en de controle die we over de mediasector hebben zeer beperkt zijn. Het Vlaams Commissariaat voor de Media, zoals dat thans moet functioneren, is absoluut niet in staat om die hele evolutie op mediavlak te volgen, laat staan een controlerende rol te vervullen. We hebben een ernstige achterstand ten opzichte van wat in de beleidsnota naar voren wordt geschoven, namelijk dat er in de toekomst sprake moet zijn van een Vlaamse mediaregulator die ten minste efficiënt kan werken, maar vooral

ook zijn controlerende bevoegdheid ter harte kan nemen. Door de huidige structuur van het VCM kan dat momenteel niet: het VCM heeft te weinig mensen en beschikt niet over de nodige knowhow om in te spelen op de evoluties in heel dat mediaveld.

Mijn fractie zal de met redenen omklede motie inzake de beleidsnota goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze beleidsnota werd voor het eerst besproken in december. Ondertussen is er al heel wat water door de Schelde gevloeid, en is er ook sneeuw gevallen. Een aantal dingen die toen zijn gezegd, aan het begin van de zittingsperiode, kunnen nu in een ander perspectief worden geplaatst.

Bij het begin van deze zittingsperiode kon ik me niet van de indruk ontdoen dat de VRT min of meer gevisieerd werd door de nieuwe meerderheid. Het regeerakkoord kon zo worden geïnterpreteerd, gezien een aantal expliciete bepalingen ervan. Ook hebben een aantal verklaringen van de mediaminister het vertrouwen tussen hemzelf en de VRT niet erg veel goed gedaan. Zo verklaarde hij meermaals dat de nieuwe beheersovereenkomst geen intredingscontract mocht worden, waarbij de VRT het contract opstelde en hij maar moest tekenen.

Ik vind sowieso al niet dat de vorige beheersovereenkomst een intredingscontract was. Mijnheer de minister, u moet maar eens gaan praten met de vorige minister van Media, de heer Van Mechelen, die toen heeft onderhandeld over deze overeenkomst. Hij zal zich persoonlijk gekrenkt voelen mocht u dit blijven herhalen. De vorige beheersovereenkomst was het resultaat van onderhandelingen tussen toenmalig gedelegeerd bestuurder De Graeve en het kabinet van minister Van Mechelen. U zei dat u dat niet meer zou herhalen en dat u een en ander zou voorbereiden.

Ik heb de indruk dat de bitsigheid van de maanden september en oktober, die de besprekingen van de begroting en de beleidsnota nog kleurde, verdwenen is – en gelukkig maar. De VRT heeft ernstige inspanningen geleverd om een antwoord

Stassen

te bieden op een aantal terechte bekommernissen die in dit parlement werden geuit. De VRT heeft een vrij grote transparantie aan de dag gelegd. Bij een bezoek van onze mediacommissie aan de openbare omroep heeft de VRT een heel goed cijferoverzicht gegeven van wat de diverse omroepen kosten. Die cijfers moesten weliswaar nog worden goedgekeurd door de raad van bestuur, maar ze hebben de gevraagde cijfers rustig gegeven en duidelijk belicht. Ze hebben duidelijk blijk gegeven van de wil om transparant te werken.

Ook hebben ze een antwoord proberen te geven op de terechte roep vanuit het parlement om meer cultuur. Zoals de heer Vandenbossche net zei, moeten we het eerst over de definitie van cultuur hebben, voor we kunnen bekijken hoe de VRT meer aandacht kan besteden aan cultuur. De VRT heeft op dat vlak duidelijk inspanningen gedaan, en heeft gezegd kunst en cultuur niet te willen verbannen naar een nieuwe themazender, maar op de netten Eén en Canvas te willen brengen, en als het kan daarnaast ook op een aangepaste themazender.

Ik ben blij dat de bitse sfeer en de moeilijke verhouding die in het begin was ontstaan tussen de nieuwe meerderheid en de minister van Media en de VRT, door de tijd gekalmeerd is en dat er nu op een goede manier kan worden samengewerkt. Zo kan de nieuwe beheersovereenkomst goed worden voorbereid. Ik ben ook blij dat de meerderheid zegt dat de huidige beheersovereenkomst behouden blijft en niet opgebroken wordt, en dat een nieuwe wordt voorbereid.

In de beleidsnota staat het onderzoek naar de opdrachten van de VRT vermeld, en in de motie van aanbeveling vraagt de meerderheid er opnieuw naar. Op zich is zo'n onderzoek geen slechte zaak, maar ik vraag me wel af wat het kan opleveren. Onderzoek levert op wat men wil, afhankelijk van de samenstelling van de groep die bevestigd wordt, bijvoorbeeld uit het middenveld, de belangengroepen en eventueel een representatief staal uit de bevolking. Er zal uit komen wat gevraagd wordt. Als veel sportverenigingen naar hun mening wordt gevraagd over de VRT, dan zal blijken dat ze meer sport willen op de televisie, en dan het liefst hun sport.

Er is ook verwezen naar het buitenland. In Nederland is bijvoorbeeld een kijkersonderzoek gebeurd. Dat leverde algemeenheden op. Als kijkers wordt gevraagd of een openbare omroep educatie moet bieden, dan lijkt het me logisch dat daar ja op wordt geantwoord. De vraag is op welke manier dat gebeurt.

Een andere reden waarom een onderzoek moeilijk ligt, is de volgende. Het medialandschap is bijzonder ingewikkeld geworden. Veel mensen denken nog steeds dat het gaat om de kranten, de commerciële televisie en de VRT. Intussen is het echter zo ingewikkeld geworden dat het zelfs voor specialisten moeilijk nog te volgen is. Denk maar aan de triple play waar de heer Decaluwe het over had, het samengaan van telefonie, televisie en internet, dat de zaak heel erg ingewikkeld maakt. Als binnenkort Belgacom met zijn Belgacom TV zal beginnen, dan zullen heel veel mensen zich afvragen waar ze nu mee afkomen.

Het is dan ook de vraag of we nog een onderzoek kunnen uitvoeren dat tot voor het beleid relevante gegevens zal leiden. Ik blijf daarover van mening verschillen met de minister en met de meerderheid.

Mijnheer de minister, het belangrijkste dat u moet doen, is zorgen voor een sterke en goed uitgebouwde Vlaamse regulator van de media, die opgewassen is tegen zijn taak. We hebben bij het bezoek aan Belgacom duidelijk ondervonden dat, als Belgacom met televisie komt, er een Vlaams Commissariaat voor de Media of een Vlaamse regulator nodig zal zijn om de zaken duidelijk in banen te leiden en om te kunnen beslissen in moeilijke gevallen.

Op dit moment is het VCM niet uitgerust voor de moeilijke taak die het te wachten staat. Ik verwijt u dat niet, maar ik verwacht wel dat u duidelijke beslissingen zult nemen over de uitbouw van een regulator. Het zou goed zijn mocht u vandaag al kunnen aangeven tegen wanneer u bepaalde beslissingen zult nemen. Op korte termijn is dat het belangrijkste, belangrijker dan andere belangrijke zaken zoals de beheersovereenkomst met de VRT. Ik hoop dat we daar op het juiste moment nog een goede discussie over kunnen voeren. *(Applaus bij Groen!, sp.a en de VLD)*

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vijf jaar is een lange periode in een jachtig landschap als dat van de media. In die tijdsspanne zal hoe dan ook heel veel veranderen. De beleidsnota draagt de titel 'Evolutie – Revolutie, ten dienste van de Vlamingen'. Het gaat hier inderdaad om een echte mutatie, een vierde industriële revolutie, die van het digitale tijdperk. Het huidige medialandschap is voor de gewone buitenstaander een heel complex gegeven en ook de aankomende veranderingen dienen zich zo aan. Deze beleidsnota heeft alvast de verdienste dat hij op pragmatische manier een synthese probeert te geven van de grote krijtlijnen waarin een Vlaams mediabeleid zich de komende jaren kan ontwikkelen.

De verschuivingen die zich binnen dat Vlaamse medialandschap aandienen, situeren zich rond een aantal sporen. In dit korte tijdsbestek zal ik er enkele algemene bemerkingen bij formuleren. In de eerste plaats is er de digitale revolutie. Die 'switch-over' met breedbandtechnologie is voor de Vlaamse consument een revolutie, want kabel- en distributienetwerken zullen binnenkort 100 tv-kanalen in een betere beeldkwaliteit aanbieden. De consument zal voor het eerst ook kennismaken met de digitale decoder of de 'settopbox'. De interactieve digitale televisie zal dit jaar nog haar intrede doen. Er is een toenemende grensvervaaging tussen klassieke tv-omroepen en de dienstverleners van telecommunicatie. Er is sprake van convergentie tussen distributie en inhoud. Het is vaak eigen aan de regelgeving dat ze de realiteit achterna loopt. In deze materie is het gevaar groot. Het zal dus onze taak zijn om de discrepantie tussen de regelgeving en de dagelijkse, snel veranderende realiteit weg te werken.

De uitgangspunten in de beleidsnota zijn alvast goed. Ze staan voor een transparante en faire regelgeving die elke speler toelaat zich te ontwikkelen, zodat de unieke technologische capaciteit die in Vlaanderen voorhanden is, optimaal kan worden benut. Daarbij zijn de pluriformiteit en het belang van de luisteraar, kijker en gebruiker de vanzelfsprekende uitgangspunten. Het is in die context duidelijk dat het huidige Vlaams Commissariaat voor de Media over onvoldoende middelen beschikt, onvoldoende bestaft is en te

weinig bevoegdheden heeft. De uitbouw van een slagkrachtige regulator in het nieuwe medialandschap, de 'Vlaamse Regulator voor de Media', moet hoe dan ook één van de prioriteiten van het beleid worden. Ik sluit me in dezen aan bij de vorige sprekers.

Ook over de mediaconcentratie werd al heel wat gezegd. We moeten voortdurend oog hebben voor de mediaconcentratie, de kartelvorming en multimediale 'cross-over'. Het wordt een uitdaging om de economische gevolgen ervan goed in te schatten, en om een open en vrije concurrentie te bewaken om een verschraving van het media-aanbod tegen te gaan.

Dankzij de digitale revolutie staan we voor de ultieme doorbraak van de informatiemaatschappij. Nog nooit werd informatie zo massaal en wereldwijd beschikbaar gesteld. Vlaanderen beschikt over belangrijke troeven om uit te groeien tot een toonaangevende informatiemaatschappij, met een hoge dekking aan kabel-, en telecommunicatienetwerken en een hoge breedbandinternetpenetratie bij de bevolking. Er mag in de samenleving echter geen digitale kloof ontstaan tussen zij die volop gebruik maken van de nieuwe technologieën en zij die omwille van sociale of economische redenen worden uitgesloten van de voordelen van de informatisering. Zo'n duale samenleving zou niet overeenkomen met het democratische principe van gelijke kansen voor iedereen.

We moeten er ons van bewust zijn dat de huidige mediarevolutie de fundamenteën van onze democratie raakt. De louter winstgevendheid, bepaald door de strijd om marktaandeel en kijk- en luistercijfers, mag de essentie van het mediadebat niet bepalen. In dat debat moeten we het ook hebben over het functioneren van de democratie in een samenleving die door de media wordt beheerst, over de rol van de media bij het beïnvloeden van waarden en normen, en over de weergave van de werkelijkheid zoals die wordt waargenomen door de nieuwsbrenger. Wij hechten veel belang aan het vrijwaren van een journalistieke onafhankelijkheid. Het zou al te erg zijn als de berichtgeving zou worden bepaald door commerciële strategieën of als journalisten leveranciers zouden worden van banaliserend infotainment.

De N-VA pleit voor het behoud van een sterke openbare omroep die voldoende financiële mid-

Demesmaeker

delen krijgt om zijn opdracht naar behoren te kunnen vervullen, maar binnen een transparanter beheerskader dan nu het geval is. We pleiten voor echt gelijke technologische en organisatorische spelregels voor alle spelers op de markt en voor meer homogene bevoegdheidspakketten voor omroep, media en telecommunicatie. De vorige sprekers hebben het daar ook over gehad. Momenteel zijn zowat alle regeringen in België betrokken bij de regelgeving over de elektronische communicatiesector. Idealiter worden de bevoegdheden voor telecommunicatie en mededinging gedefederaliseerd en pas dan, mijnheer de minister, kunt u een werkelijke en compleet mediabeleid voeren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer de minister, er is de afgelopen tijd veel gepraat over de beleidsnota. We hebben er veel over gehoord en gelezen in de media. Soms denk ik dan: dit komt me allemaal zo bekend voor. Dat zegden ook anderen vóór mij.

Dé uitdaging in de komende jaren is de digitalisering. Iedereen heeft er de mond van vol. Soms vergeten we hoe belangrijk de impact wel kan zijn. In de commissie voor Media hebben we kennis gemaakt met de proefprojecten van de providers. Ik geloof dat we allemaal overtuigd zijn van de onuitputbare mogelijkheden. Ik geloof zelfs dat we moeten opletten dat er geen programma's verdwijnen achter de zogezegde betaalzenders. Het werd hier al vernoemd. De aangekondigde settopbox waarmee we kunnen bepalen wat we wel en niet willen zien, moet zo eenvoudig mogelijk blijven zodat ieder Vlaams huishouden daar optimaal van kan genieten.

Voor de commerciële zenders houdt de digitalisering een ander soort uitdaging in. Ze zullen moeten uitkijken naar nieuwe methodes voor hun reclamespots. Reclame zal door de digitalisering ter discussie komen te staan.

Ik ben heel blij met de belangrijke beslissingen van de minister. Er was inderdaad wat wrevel gegroeid, ook in commissie voor Media. Dat gebeurde mis-

schien mede onder druk van alle mogelijke media-actoren. De transparantie is essentieel om de pax media, die de afgelopen maanden ver te zoeken was, te kunnen behouden.

Een tweede initiatief is de kijkerbevraging. Dat wordt een hele klus. Ik lees voortdurend in de kranten wat de kijker wil en niet wil. Ik vraag me af waar de kranten die informatie halen. Op straat hoor ik van Jan met de pet dat hij zich uitgesloten voelt. Ik vraag me af in hoeverre zij die mensen bereiken. De kijkerbevraging zal dus niet simpel zijn, maar wel heel nuttig.

De opdracht van het VCM wordt uitgebreid. Er komt een Vlaamse Regulator voor de Media. Die kleine groep mensen kan zijn werk niet meer aan. We moeten hun dat niet verwijten. Ze hebben hun taak altijd in eer en geweten vervuld, maar deze sector groeit snel.

Ik wil nog even uw aandacht vragen voor onze regionale tv-zenders. We mogen hen absoluut niet in de kou laten staan. We weten maar al te goed hoe zinvol ze zijn en hoeveel kijkers ze hebben. Ik pleit niet voor een rechtstreekse financiële tegemoetkoming. Niemand van ons zal dat doen. We moeten ons wel aan de afspraken houden over de betaalde overheidscommunicatie. Voor de regionale zenders is dat een kwestie van overleven. Het is levensnoodzakelijk om dat te kunnen doen.

Verder kan ik alleen maar hopen dat het radiofrequentielandschap zo snel mogelijk nog sterker wordt en zo gezond mogelijk overkomt. Met een goed frequentieplan kunnen ook de commerciële radio's doorgroeien. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, collega's, het is niet zo eenvoudig om een paar maanden na de besprekingen in de commissie hierover te debatteren in de plenaire vergadering. Er worden hier en daar andere klemtonen gelegd. Dat is ook logisch omdat we te maken hebben met een medium dat snel evolueert. Er zijn bepaalde zaken gebeurd, die toelaten om bepaalde opties in mijn beleidsnota beter te duiden.

Mijnheer Stassen, uw zorg dat we in een te bitsige relatie met de VRT zijn aanbeland, is ongegrond.

Bourgeois

We hebben nood aan een nieuwe verhouding. Dat is nog volop in beweging.

Sommigen verlangen naar acties en maatregelen. Binnenkort zullen er acties worden opgezet die voortvloeien uit de beleidsnota. Die beleidsnota schetst de contouren voor de komende jaren, en bevat niet de concrete beleidsvisie, laat staan de omzetting in beleidsdaden. We werken volop aan het uitschrijven van decreten. Zodoende kunt u er met ons op toezien dat er uitvoering wordt gegeven aan wat in de beleidsnota staat.

Sommigen hebben hun bezorgdheid geuit over een performante mediaregulator. Ik ben verheugd dat zowat het hele parlement dit onderschrijft. Daar is inderdaad nood aan. Het VCM wint op korte tijd aan slagkracht en voert zijn taak met de beschikbare middelen die het heeft, naar behoren uit.

We werken ook aan een plan dat de onbillijkheid van de billijke vergoeding aanpakt. Deze week heb ik een rapport uitgebracht in de commissie. De bal ligt in het federale kamp. Ik hoop dat daar nu uitvoering aan wordt gegeven. We hebben de federale minister een volledig dossier bezorgd en gevraagd om meteen een administratieve vereenvoudiging door te voeren, want nu is de regeling heel ingewikkeld.

Radio Vlaanderen Internationaal is ook een dossier waarover u binnenkort meer zult horen. We zullen ervoor zorgen dat er een stevig buitenslands aanbod blijft, dat toelaat om de Vlamingen in de wereld te blijven bereiken. Het dossier van de Nederlandstalige muziek is ook voorwerp van bespreking. Binnen afzienbare tijd zullen we daarover een aantal voorstellen doen.

De convergentie is een van de grote evoluties die op ons afkomen, maar houdt tegelijk uitdagingen, en zelfs bedreigingen in. Ook daarover zullen we een ontwerp van decreet indienen. Bij dit alles moeten we rekening houden met een geliberaliseerd Europees kader, dat ons op het Vlaamse speelveld vaak niet toelaat om te doen wat we denken dat noodzakelijk is.

Gelijke toegang voor doven en slechthorenden is een ander aandachtspunt. De VRT berichtte gisteren dat ze gehoor geeft aan onze herhaalde oproep

daartoe. Ik wens dat daarin een versnelde beweging komt, zodat de openbare omroep in 2010 volledig toegankelijk wordt voor doven en slechthorenden. Een publieke omroep moet daarin het voortouw nemen en zorgen dat het democratisch recht op gelijke toegang wordt gegarandeerd.

Wat de etherpolitie en de frequentiechaos betreft, moet binnen het Overlegcomité een akkoord worden gesloten. De rol van etherpolitie moet worden uitgevoerd door het BIPT, niet gebonden aan voorafgaande akkoorden van de gemeenschappen. Heel wat Vlaamse lokale radio's klagen dat ze worden gestoord en weggeblazen. Zo is ook de eigen VRT binnen de Brusselse ring nog heel moeilijk beluisterbaar. Dergelijke toestanden kunnen we niet meer dulden.

Het BIPT moet kunnen optreden tegen zenders die geen vergunning hebben of ze niet naleven. Verder moet met de Franse Gemeenschap een samenwerkingsakkoord worden gesloten. Er zijn immers niet alleen storingen in Brussel, maar tot ver in Vlaanderen. Ik heb daarover contact gehad met mijn Franstalige collega, minister Laanan. Ik heb goede hoop dat we een regeling zullen kunnen treffen. Zoniet moeten we andere stappen overwegen.

Wat de relatie met de VRT en de vraag naar controle betreft, moeten we een aantal zaken onderscheiden. In eerste instantie is er controle op het behalen van de performantiemaatstaven. De VRT is zowat de enige openbare zender die daar alleen zelf controle op uitoefent. Dit is niet normaal. Ik betwist niet het recht van de VRT om te controleren of zij haar performantiemaatstaven haalt, integendeel. We beschikken echter niet over een onafhankelijke instelling die deze controle doet. Dat moet kunnen gebeuren met de VRM. Dit is geen blijk van wantrouwen tegenover de VRT, integendeel.

Er is verder de relatie tussen de raad van bestuur en de afgevaardigd bestuurder. Met het mini- en maxidecreet is de aanzet gegeven om van de VRT een slagkrachtige, performante openbare omroep te maken. Er is voor gekozen om de verhouding tussen afgevaardigd bestuurder en raad van bestuur een beetje scheef te trekken. Dat was noodzakelijk. De afgevaardigd bestuurder moest beslissingen kunnen nemen. Het is niet de bedoeling om terug te keren naar een raad van bestuur

Bourgeois

die vanuit politiek oogpunt de programma's gaat screenen en de benoemingen politiek gaat doseren. Er moet wel een evenwicht zijn. Ik heb daarover een goed gesprek gehad met de voorzitter van de raad van bestuur.

Zoals u wellicht allemaal weet, is het de bedoeling om de drie comités die bestaan binnen de raad van bestuur – het remuneratiecomité, het auditcomité en het VAR-comité – meer zuurstof en slagkracht te geven, zodat er een nieuw evenwicht ontstaat. Ik wacht de resultaten daarvan af.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, we hebben de discussie al een paar keer gevoerd. Ik ben het ermee eens dat de raad van bestuur meer macht krijgt, hoewel de gedelegeerd bestuurder nu al veel meer overleg pleegt dan decretaal is vastgelegd in het mini- en maxidecreet. Dit houdt echter ook in dat de leden van de raad van bestuur geresponsabiliseerd worden en niet meer optreden tegen de belangen van het bedrijf in.

Dat is een zeer groot probleem bij de huidige raad van bestuur. Als u meer macht geeft aan die raad, wat op zich logisch is, zorgt voor meer transparantie, en de dag daarna de politieke fracties en concurrenten vertrouwelijke gegevens krijgen, dan zit niet alleen de VRT maar ook het Vlaams Parlement met een levensgroot probleem.

Als u a zegt, moet u ook b zeggen. Deugdelijk bestuur alleen is onvoldoende. De zaak-Picanol heeft dat duidelijk aangetoond. Het is aangewezen dat er decretaal wordt vastgelegd waaraan de nieuwe leden van de raad van bestuur zich moeten houden. Als u dat niet doet, blijf ik me verzetten tegen het uitbreiden van de macht van de bestuurder van de VRT. De raad van bestuur zou dan te kampen hebben met onderzeeërs. Dat is vandaag al het geval. Indien er meer informatie beschikbaar is, zal dat nog meer zo zijn.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Stassen, u hebt me onderbroken net toen ik het wilde hebben over de financiële transparantie. Uw vraag laat me toe daar iets uitgebreider op in te gaan.

Wat nu gebeurt, is een interne oefening binnen de raad van bestuur van de VRT. Ze voelt zelf aan dat ze op een aantal zaken meer controle moet kunnen uitoefenen en meer inzicht moet krijgen. Ze zal de drie interne comités versterken. Die aan gelegenheden komen niet direct in de openbaarheid. Dat is een goede oefening. We zullen ze ook opvolgen en nagaan wat het resultaat is. We zullen ook bekijken of er decretaal moet worden opgetreden.

De VRT is een bedrijf, een NV van publiek recht. Die moet haar zaak kunnen voeren. Er moet dus worden uitgemaakt wat publiek kan worden gemaakt en wat niet. We kunnen die transparantie natuurlijk niet zo ver drijven dat elk gegeven en elk kostprijsselement van de VRT openbaar wordt gemaakt. Dat zou het onmogelijk maken de zelfstandige VRT deugdelijk te besturen.

Ik zal niet zelf uitmaken wat tot de openbaarheid behoort en wat niet. Er was daarover een discussie naar aanleiding van de bespreking van het jaarverslag van de VRT in de commissie. Er werd een kwartier lang gedebatteerd over het feit of er zou worden ingegaan op de vraag van de commissie om uitleg te geven over de kostprijs van de geraamde verbouwwerken. Uiteindelijk heeft de afgevaardigd bestuurder die cijfers vrijgegeven. Het is duidelijk dat niemand vindt dat die gegevens niet publiek kunnen worden gemaakt.

Er zijn natuurlijk andere gegevens die wel behoren tot het bedrijfsgeheim. Wat dat betreft, moeten we ons laten bijstaan door experts in corporate governance. We moeten ons toespitsen op de specificiteit van de publieke omroep. Er moet worden nagegaan wat openbaar kan worden gemaakt.

Daarbij hoort ook een regelgeving of code voor de bestuurders. Ze zijn inderdaad gebonden door een deontologie. Ze moeten staan voor het belang van het bestuur dat ze uitoefenen. Dat maakt deel uit van het probleem dat moet worden opgelost.

Ik zal mijn hoofd echter niet in het zand steken voor de problemen die zich nu voordoen. Er zijn problemen. Ik word daarmee bijna elke week geconfronteerd. Ik krijg mondelinge en schriftelijke vragen uit dit halfroond. Ik stuur die door naar de VRT. De VRT geeft soms geen antwoord omdat het volgens haar om zakengeheimen gaat.

Bourgeois

Niemand heeft er baat bij dat dit nog een aantal jaren doorgaat. Ik heb niet de pretentie te zeggen dat we tot een sluitende oplossing zullen komen die elke grijze zone uitsluit. Dat is onmogelijk. We moeten komen tot nieuwe regels en verhoudingen die tegemoetkomen aan de kamerbrede wil tot meer transparantie en inzicht, maar die de VRT toelaten om op een slagkrachtige manier het bedrijf te leiden en positie in te nemen in het snel evoluerende landschap. We moeten daarover afspraken vastleggen, maar ik besef dat er een stukje grijze zone zal blijven bestaan.

De huidige situatie verdient uitklaring. Sommige vragen die nu worden gesteld, worden niet beantwoord. De vragen komen via het parlement bij mij en ik stuur die door naar de VRT. Ik krijg dan dikwijls het antwoord dat u er geen zaken mee heeft. Het is mijn bedoeling om dit op een evenwichtige manier op te lossen, en ik zal me daarbij laten begeleiden door deskundigen. Er zijn voor de hele operatie binnen de raad van bestuur van de VRT voor de versterking van de drie comités ook externen actief die advies geven.

Dan waren er opmerkingen over de lopende initiatieven. Er komt binnenkort een decreet om ons aan te passen aan de Europese regelgeving inzake vrije nieuwsgaring. Ik heb hier tekst en uitleg over gegeven. Ik wil echter ook reciprociteit. Als een buitenlandse zender het exclusieve recht verwerft op onze evenementen, dan vind ik het normaal dat onze binnenlandse zenders ook het recht hebben op vrije nieuwsgaring en op minimale uitzendrechten. Europa treedt naar mijn mening eenzijdig op. Ik heb daarover contact opgenomen met commissaris Reding. We zullen zien of er een oplossing komt op Europees niveau. Zo niet, zullen we nagaan of we dit zelf decretaal kunnen bepalen, maar dat wordt een moeilijke oefening.

Mijnheer Vandenbossche, u hebt het probleem van de freelancers aangehaald. Dat is een federale materie, maar ik weet dat er grote problemen zijn. We moeten streven naar homogene bevoegdheden voor media. Ik ben in elk geval van plan om te overleggen met minister Vandenbroucke over de opleiding van journalisten. Het departement Onderwijs zou een initiatief moeten nemen. We hebben nu te maken met een enorme instroom van journalisten met een enorm verwachtingspatroon

en een enorme klachtenreeks over hun statuut en onderbetaling. U hebt een punt, maar Vlaanderen beschikt niet over de wetgevende middelen. Ik hoop dat uw partijgenoten dit ook op het federale niveau zullen aankaarten.

Het zou goed zijn om ook de volledige bevoegdheid in handen te krijgen op vlak van mediaconcentratie. We zijn bevoegd voor media, maar niet voor de mededingingsproblematiek. Dit wordt steeds belangrijker in de Europese context. Ook in het licht van de convergentie is het belangrijk dat we de nodige instrumenten in handen krijgen. Het opvolgen van het systeem zal een taak worden van de nieuwe Vlaamse regulator voor de media. We moeten proberen om alle evoluties te volgen, maar we hebben de instrumenten om te beslissen niet in handen. U weet dat ik een initiatief heb genomen rond De Tijd. Ik hoop dat dat resulteert in het behoud van de identiteit van de krant en in de onafhankelijkheid van de redactie. Dat is me trouwens toegezegd door de uitgevers. Aan het nieuwe protocol van steun aan de geschreven pers, koppel ik inderdaad het statuut van de redacties. Dit zijn punten die we vanuit onze bevoegdheden kunnen regelen, maar het zou meer moeten zijn.

De bevraging zal binnenkort beginnen. Het is de bedoeling om eerst wetenschappelijk advies in te winnen bij de Mediaraad. Daar is niets mis mee. Het is een goede zaak dat we een breed maatschappelijk debat voeren in de aanloop naar het afsluiten van een nieuwe beheersovereenkomst. Dat moet gebeuren op basis van een wetenschappelijk onderbouwde bevraging.

Er zijn vragen gesteld over de nieuwe Vlaamse Regulator voor de Media of de VRM. Ik ben daar volop mee bezig. De VRM zal het statuut van een EVA krijgen. Het voorontwerp van decreet wordt eerstdaags door de Vlaamse Regering besproken. We maken er dus werk van. Ik ben tevreden dat zowel de meerderheid als de oppositie voor de totstandkoming van dit slagkrachtige toezichtsoergaan pleiten.

We komen in een periode van enorme evoluties en zelfs revolutie terecht. Dat staat ook zo in de titel van mijn beleidsnota. Er zijn enorme uitdagingen. Er is het spanningsveld tussen het publieke domein en de privé-sector. Er is echter meer dan dat, zoals de digitale revolutie. Er is de nakende convergentie. Er is ons wetgevend kader, en zijn

Bourgeois

plaats in het Europese veld. Er is de klacht tegen de VRT en het bijhorende onderzoek over de financiering van de publieke omroep. Dat laatste gebeurt ook in andere landen.

De digitale kloof is een bijzondere uitdaging. Ik verwacht in dat verband veel van de komst van digitale tv. Binnenkort wordt daarmee gestart. Velen wijzen op het probleem van de settopbox. Anders dan de VS neemt Europa op dat vlak geen initiatief. De VS heeft de producenten van tv-toestellen opgelegd tv's met een geïntegreerde settopbox te produceren. Sommigen vinden dat niet nodig. Ik stel wel vast dat dit ervoor zorgt dat in de VS één standaard wordt gebruikt.

In elk geval is digitale tv een instrument om de digitale kloof te bestrijden. In dat verband betreur ik dat op het federale niveau wordt overwogen om een belasting op pc's in te voeren. Een van de problemen is de klaviervrees. Het OCMW van Oostende onderneemt een grote actie om 45-plussers vertrouwd te maken met gsm-toestellen. Klaviervrees is een nog groter probleem. De te verwachten vrij eenvoudige bediening van digitale tv-toestellen kan helpen om dat te overwinnen. De hele regering moet helpen om die digitale kloof te dichten, want het is een zaak van onderwijs, cultuur, het verenigingsleven en veel beleidsdomeinen.

Belangrijk is dat iedereen gelijke toegang moet krijgen tot de VRT-programma's. De VRT kan geen betaalzender worden, want het is een publieke zender die wordt gefinancierd met gemeenschapsgeld. De VRT moet voor iedereen toegankelijk zijn. Het staat in de beleidsnota. Ik neem aan dat het Vlaams Parlement die visie blijft onderschrijven.

Wij gaan voor een boeiende periode ook boeiende oplossingen zoeken voor de problemen die op ons afkomen. Voor wie zich zorgen maakt over een gebrek aan initiatieven heb ik in het begin van mijn tussenkomst gewezen op alles wat op het getouw staat. Dat is niet reactief. Er zullen ook heel wat proactieve zaken bij zijn. Niet alleen dit jaar wordt boeiend, ook de komende vijf jaar zal dit ononderbroken een boeiend beleidsdomein zijn en blijven. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord?
(Nee)

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

BELEIDSNOTA Cultuur 2004-2009, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel – 100 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Cultuur 2004-2009, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

De heer Schueremans, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is bijzonder moeilijk om in tien minuten een exhaustieve kritiek te geven op een nota van 60 à 70 pagina's cultuur. Ik zal er enkele punten uit halen die ook in de voorliggende moties naar voren komen.

Her eerste punt is dat de sfeer in de culturele wereld erg gespannen is. De inzet was de verdeling van de culturele infrastructuur en het getouwtrek tussen Antwerpen en Gent om hun deel te krijgen van de grote culturele infrastructuursubsidies. De storm is een klein beetje gaan liggen sinds u vorige week een antwoord gaf op de interpellatie van de heer Penris in dat verband. We kunnen alleen maar hopen dat er geen stedenoorlog komt in verband met het MAS en het Forum.

Arckens

Twee zaken hebben intussen het debat over cultuur in Vlaanderen aangewakkerd. Er is de zaak Gerard Mortier en er zijn de standpunten van het Vlaams Belang in verband met cultuur. Dat laatste aspect komt voor een deel tot uiting in de uitvoerige interpellatie van mezelf in de commissie Cultuur over de zogeheten Koninklijke Vlaamse Schouwburg. De conclusie was dat de KVS geen Vlaams stadstheater meer is zowel qua uitstraling – ik denk aan de tweetalige brochures die worden uitgegeven, het telefonisch onthaal en zo meer, als qua programmatie. Alleen in de naam is het een Vlaamse schouwburg, in feite is het een bicommunautaire schouwburg. Het enige wat nog monocommunautair is, is de financiering.

De Morgen heeft van mijn interpellatie een groteske karikatuur gemaakt. De zaak is onmiddellijk ook op Klara gekomen. Men heeft de organisatie Blokwatch ingeschakeld. Deze heeft ruchtbaarheid gegeven aan mijn interpellatie en in de haar bekende ideologische context geplaatst. Ik heb helemaal niets tegen de frivoliteiten van Blokwatch. Ik hoop zelfs op een verdere verspreiding van mijn tekst op haar site. Ik heb enkele pertinente vragen.

Hoe komt het dat het precies de KVS is die haar lokalen ter beschikking stelt van het zogeheten neutrale observatiecentrum Blokwatch, een organisatie die onder meer handtekeningen verzamelt tegen een verdere partijfinanciering van mijn partij. Kan dit in een door de overheid voor de volle honderd procent gefinancierd stadstheater?

Volgens mij kan dat niet. Daar stoort de zakelijke en de artistieke KVS-directie zich niet aan. Dat is bekend. Zij stellen dat zij in deze strijd niet afzijdig kunnen blijven. KVS en Blokwatch doen nog veel meer, namelijk de Blokkers of liever de Belangers watchen. Ik bewijs dit. Op 7 januari 2005 ging ik naar de voorstelling Gembloux kijken in de KVS. U wist me te vertellen, mijnheer de minister, hoe ik na het stuk rechtverde. Dat was een lichte overdrijving. Ik stond recht uit beleefdheid. Ik was een van de eersten die ook applaudiseerde, ook uit beleefdheid. Ik vond het een goed stuk, maar laat ons toch niet overdrijven. Ik was onopvallend en niet verkleed als parlementair. Men kon mij moeilijk detecteren. Toch heb ik moeten vaststellen dat 'Big Brother is watching you'.

Er zijn nog meer elementen die wijzen op een diepe verstrengeling van een en ander. Ik heb de antwoorden die u op mijn interpellatie hebt gegeven nog eens goed doorgelezen. Via Blokwatch ben ik tot de volgende conclusie moeten komen. Op verschillende plaatsen neemt u teksten over die de artistieke en de zakelijke leiders van de KVS elders hebben laten afdrukken. Mijnheer de minister, ik weet dat een minister niet altijd zelf zijn teksten schrijft. U hebt daar niet voldoende tijd voor. Aangezien u zich op uw onafhankelijke houding ten aanzien van de kunst beroept, vraag ik me af sinds wanneer u met betrekking tot dit gevoelige punt letterlijk de argumentatie en zelfs de zinnen van de KVS overneemt. Worden de ministeriële antwoorden misschien door de KVS geschreven?

Om de thematiek te duiden, zal ik een paar voorbeelden geven. Er is nogal veel heisa over het stuk 'Massis, de musical' geweest. De KVS heeft geschreven dat 'Wat over "Massis, de musical" te lezen staat, is kortzichtig en triest'. De minister heeft verklaard dat 'Wat over "Massis, de musical" te lezen staat, is kortzichtig en triest'. De KVS heeft geschreven dat 'Johan Heldenbergh schreef en speelt zijn voorstelling vanuit een grote liefde voor Vlaanderen, zoals hij trouwens expliciet stelt'. De minister heeft verklaard dat 'Johan Heldenbergh schreef en speelt zijn voorstelling vanuit een grote liefde voor Vlaanderen, zoals hij ook expliciet stelt'. De KVS heeft geschreven dat 'Die liefde staat vlijmscherpe kritiek echter niet in de weg, gelukkig maar. Het is zijn woede over de onverdraagzaamheid en de geslotenheid die vandaag in Vlaanderen, jammer genoeg, manifest aanwezig is die hem ertoe brengt de Vlaamse leeuw te verbranden'. De minister heeft net hetzelfde verklaard. Het gaat maar voort. Ik kan hier nog hele stukken tekst citeren.

In mijn ogen gaat het hier om belangenvermenging. Indien ik minister Peeters over een milieuverontreinigend bedrijf zou ondervragen, zou hij allicht een antwoord voorlezen. Dat kan ik geen enkel minister verwijten. Indien ik dat antwoord nadien echter in een tekst van het betrokken bedrijf zou lezen, zou zich wel een klein probleempje voordoen.

U kunt hier straks verder op ingaan. Hoe zit het met de door u zo aanbeden onafhankelijkheid van kunst en politiek?

De heer Jos Stassen: Mijnheer Arckens, ik wil me niet mengen in de discussie die u met de minister wilt aangaan. De minister is oud en wijs genoeg om uw vragen zelf te beantwoorden. Ik wil enkel twee opmerkingen maken.

Ik vind het een goede zaak dat culturele instellingen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid willen opnemen en een aantal maatschappelijke problemen op hun eigen manier trachten te vertalen. Ik wil hier geen kwalitatief oordeel vellen, dat is onze taak niet. Indien culturele instellingen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen en hun boodschap zo goed mogelijk trachten over te brengen, vind ik dit een goede zaak.

Ik vraag me af waar dit zal eindigen. U blijft zich met de artistieke kwaliteit van culturele instellingen moeien. Hoewel dit uw goed recht is, tonen uw opmerkingen aan wat u zult doen als u het binnenkort in een aantal steden voor het zeggen hebt. U zult bepalen welke stukken al dan niet mogen worden gespeeld. Ik vind dit beangstigend. *(Applaus bij Groen!, sp.a-spirit en CD&V)*

De heer Erik Arckens: Mijnheer Stassen, ik zal onmiddellijk op uw opmerkingen ingaan. Voordien wil ik nog even opmerken dat het de bedoeling van stadstheaters, zoals de KVS en het Toneelhuis, moet zijn om een zo groot mogelijk publiek aan te trekken. Ik zie niet in hoe deze instellingen door middel van een pseudo-elitaire programmatie een zo groot mogelijk publiek zullen bereiken. Dit moet nochtans de kern van het cultuurbeleid in Vlaanderen vormen.

U hebt eigenlijk gelijk: cultuur moet worden gedepolitiseerd. Ik vraag me dan ook af waarom de raad van beheer van de KVS momenteel wordt gepolitiseerd en wat de vrouw van de heer De Gucht en de heer Geysels daar komen doen. Vroeger zaten in die raad van beheer gewone Brusselaars die zich niet om het politieke aspect bekommerden. U politiseert deze zaak zelf. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Ik heb in de VGC reeds herhaaldelijk vragen over de KVS gesteld. Ik heb het nooit over inhoudelijke aspecten gehad, ik heb me steeds bekommerd om de financiële kant van de zaak en om de vraag of de restauratie van het oude gebouw en de con-

structie van het nieuwe gebouw volgens het tijdschema verlopen.

We moeten de moed hebben om de inhoudelijke aspecten van kunst en Cultuur in Vlaanderen ter sprake te brengen. We moeten ons de vraag stellen of dergelijke eenzijdigheid nog verder kan worden gesubsidieerd. We moeten naar een zo hoog mogelijke graad van cultuurparticipatie in Vlaanderen streven. Dit geldt in het bijzonder voor de podiumkunsten. Mijns inziens kunnen we dit doel enkel door middel van een zo groot mogelijke diversiteit in het cultureel landschap bereiken. Er moet plaats zijn voor avant-garde en voor experimenten, maar ook en zoveel mogelijk voor volksrepertoiretheater. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer Arckens, u hebt het constant over de inhoud van de programmatie. Vindt u dat de overheid in het artistieke werk van de Vlaamse kunstenaars moet kunnen ingrijpen? Kunt u deze vraag eens duidelijk beantwoorden?

De heer Jos Stassen: Mijnheer Arckens, mag ik u een directe vraag stellen? Als u het morgen voor het zeggen hebt in Brussel, zult u dan de subsidies voor de KVS – als de programmatie en de stukken blijven zoals vandaag – schrappen? Ja, of nee?

De heer Erik Arckens: Mijnheer Stassen, ik zal heel duidelijk antwoorden. Ik zou een korte bezinningsperiode inbouwen, waarbij we als incentive de subsidiekraan even dichtdraaien, maar dat kan niet voor het hele pakket.

Collega's, we moeten de moed hebben de zogeheten artistieke vrijheid, die telkens wordt gebruikt in dit soort discours, te ontmaskeren als een bevoogdend paternalisme van een klein kransje met overvloedige subsidies overgoten artistiekelingen, die enkel hun smaak willen opdringen aan de bevolking. We moeten de moed hebben een vals en pseudo-antifascisme van heerschappen als de heer Mortier te ontmaskeren. Hij wil ons doen geloven dat we een fase van de vorige eeuw herbeleven, maar voert in feite een discours dat een verborgen agenda moet doen vergeten.

In het midden van de strijd deze weken kon de heer Mortier het niet laten om Gent wel het

Arckens

Muziekforum, maar Antwerpen niet het MAS te gunnen, omdat de extreem-rechtse Antwerpenaren zo'n museum niet verdienen. De heer Mortier moet uitkomen voor zijn zaak. Op 23 oktober 2001 heeft de heer Mortier in Humo onomwonden gezegd dat Gent de eerste kans krijgt omdat het zijn stad is. Dat was zonder antifascistische retoriek.

Dames en heren, het gaat bijzonder slecht met de heer Mortier. Deze zelfgekroonde cultuurpaus heeft zichzelf ontmaskerd, en met hem het hele politiek correcte establishment voor een groot probleem geplaatst, namelijk het probleem van de waarheid.

Drie jaar geleden raakte bekend wat de heer Mortier zoal uitspookte in de Salzburger Festspiele. Tijdens de uitvoering van een opera van Mozart liet de heer Mortier de Vlaamse Leeuw spelen, terwijl de acteurs hun broek lieten zakken en hun bloot achterwerk aan het publiek lieten zien. Niemand in de Vlaamse media sprak hierover. Ik heb het moeten lezen in La Libre Belgique van 31 juli 2001.

Collega's, het spreekt voor zich dat een culturele duizendpoot als de heer Mortier niet meer kan functioneren in bekrompen landen als Vlaanderen of Oostenrijk. De wereldburger en de door de Vlaamse Gemeenschap gefêteerde Mortier moeten de kans krijgen grenzen te verleggen en horizonnen te verplaatsen.

Ik doe een voorstel. Gelet op de ontlukende democratie in een land als Turkije, stel ik voor de heer Mortier de kans te geven de culturele wereld te herstructureren in een stad als Istanbul of Bagdad. Ik denk dat de prille democratie daar ook een culturele impuls moet krijgen. Ik raad de heer Mortier aan zich verder te laten inspireren door zijn artistieke bevestigingen uit Europa. Hij moet in zijn nieuw operagebouw in Istanbul of Bagdad de kans krijgen om bij de tonen van het Turkse volkslied de acteurs hun broek te laten zakken en hun achterwerk te tonen. Uiteraard, zoals Heldenbergh, uit liefde voor Turkije. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer Arckens, ik wil het niet hebben over wat de heer Mortier heeft gezegd over het MAS in Antwerpen. Ik vraag me af of u goed weet wat u allemaal hebt verteld over iemand die voor grote culturele prestaties heeft gezorgd in Brussel en in het buitenland. Ik hoop dat u, als u alles naleest, beschaamd wordt over wat u hebt gezegd over de capaciteiten van de heer Mortier.

De heer Erik Arckens: Mijnheer Stassen, leest u soms wel eens kranten? Hebt u vorige week de kritieken gelezen die over de heer Mortier zijn geschreven, ook vanuit linkse hoek? Dat zegt genoeg. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik moet geen appreciatie geven over de uitspraken van de heer Mortier. Mijnheer Arckens, het is onaanvaardbaar dat u alles op een hoopje gooit. Het is niet aanvaardbaar dat u de Turkse of Oostenrijkse cultuurliedhebbers beschuldigt van domheid en culturele achterstand. De manier waarop u spreekt over cultuurhuizen zoals in Istanbul is onaanvaardbaar voor elke cultuurliedhebber.

Ik ben het ook niet altijd eens met de heer Mortier, maar u denkt dat u als een soort cultuurpolitie elk theaterstuk in dit land kunt viseren. Wat u zei, was ronduit beledigend. Niet alleen voor de heer Mortier, maar voor veel cultuurliedhebbers in Europa.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, het betoog van de heer Arckens staat wat los van de algemene bespreking en is vrij specifiek. Daarom antwoord ik kort. Ik wens me niet te moeien in wat de KVS doet met zijn ruimte, artistieke werking en programmatie en ook niet in het feit of er al dan niet enige organisatie is vertegenwoordigd of er vergadert. Ik heb voor mezelf een duidelijke lijn getrokken, en ik denk dat het de beste lijn is, namelijk om me niet te moeien in de programmatie en de afspraken die binnen de KVS worden gemaakt.

Van de tekst en de vergelijkingen die u maakt, weet ik niet wie wie heeft geïnspireerd. Ik ben in elk geval niet beschaamd over het feit dat we ongeveer dezelfde mening hebben, ik ben zelfs ver-

Anciaux

heugd dat de directie van de KVS dezelfde mening heeft als ik.

Ik ben vorige week scherp geweest omdat ik de uitspraak van de heer Mortier niet verstandig vond, maar veeleer het omgekeerde. Uw betoog doet me er echter op wijzen dat de heer Mortier in zijn leven al schitterende zaken heeft gedaan en hem moet worden vergeven dat hij misschien een fout heeft gemaakt. Wie zonder zonden is, werpe de eerste steen. Dankzij uw betoog is me duidelijk dat de heer Mortier hoe dan ook een grote meneer blijft.

De voorzitter: Mijnheer Arckens, we ronden dit punt af. Straks kan de minister nog reageren en krijgt u ook de gelegenheid te reageren.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, het gevaar bestaat dat we opnieuw op de vorige discussie zullen komen wanneer ik even stilsta bij een van de basisideeën die in de met redenen omklede motie van de meerderheid naar voren wordt gebracht. Het gaat daarbij essentieel over de duurzaamheid van het beleid. Ik haast me om te zeggen dat de duurzaamheid van het beleid uiteraard in tegenstelling staat met ideeën over het dichtdraaien van subsidiekranen, zoals de vorige spreker zonet heeft genoemd als een van de beleidsinstrumenten.

In de tweede aanbeveling roept het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering op om haar culturele doelstellingen uit te voeren met aandacht voor de continuïteit van het beleid, om daarbij tijd te maken voor monitoring, evaluatie en een open dialoog met de betrokken actoren uit het middenveld en om een evenwicht te realiseren tussen de geformuleerde ambities enerzijds, en de opgelegde, administratieve en andere verplichtingen en de structureel beschikbare budgetten anderzijds. Wie dit leest, krijgt misschien de indruk een overdreven beheersmatige, weinig geïnspireerde en misschien zelfs kapotgenueanceerde visie over cultuur te lezen. Waar is de creativiteit in een aanbeveling als deze? Waar is de inspiratie in dat soort van teksten? Waar is het leuke ideeetje?

Welnu, het is een paradox, maar we moeten vertrekken van het basisbeginsel dat we moeten aan-

vaarden dat creativiteit eerst en vooral van de cultuursector zelf moet komen en niet eerst en vooral van de overheid en de regels en opinies die zij in haar weliswaar onnavolgbare creativiteit kan verzinnen. De cultuursector is niet gebaat met een alles-moet-weg-, alles-moet-anders-beleid, we draaien straks even de subsidiekraan dicht. De cultuursector heeft zelf een alles-kan-beter-overtuiging die zit ingebakken in het denkproces van iedereen die eerlijk met cultuur bezig is.

De overheid moet ruimte maken voor die eeuwige bevraging van wat vanzelfsprekend lijkt, voor dat mechanisme van constructieve destructie. Soms gaat dat gepaard met provocerende ideeën, met ideeën die niet bevallen, met zaken die door de vorige spreker als onaanvaardbaar worden beschouwd. Hiervoor kan op het niveau van de opinie nog een luisterbereidheid aan de dag worden gelegd, maar op het ogenblik dat de spreker spreekt namens de overheid, moeten we zeggen dat het niet aan de overheid is om zich te mengen in dergelijke programmatorische vragen.

De paradox is dat de overheid dat creatieve proces in de culturele sector het beste faciliteert als ze zelf enige voorspelbaarheid en betrouwbaarheid in haar beleid legt, zodat de culturele actoren met wat anders bezig kunnen zijn dan de vraag of hun personeelsleden volgende maand nog zullen worden betaald.

Het model moet er dus een zijn van betrouwbaarheid en continuïteit in het beleid, uiteraard mits permanente bijsturing in overleg en constructieve dialoog. Centraal daarbij voor mijn fractie staat ook de noodzaak om het middenveld te waarderen in zijn onvervangbare rol. Cultuurbeleid is niet alleen een zaak van een individuele consument en een cultuurproducent, met een overheid die in dat huwelijk tracht te bemiddelen. Cultuur is ook: mensen die zich verenigen en die samen de individualiteit overstijgen in een vereniging.

Volledig in de lijn van het motto van deze regering willen we uitdrukkelijk – zoals we dit trouwens ook al tijdens de commissiebespreking hebben benadrukt – dat wat de Vlaamse overheid vraagt aan de cultuursector in overeenstemming wordt gebracht met de middelen die ter beschikking worden gesteld. De politiek droomt zich immers vaak heel wat formidabele en behartigenswaardige doelstellingen bijeen, om vervolgens – en soms

Vanackere

moeizaam – op zoek te gaan naar de middelen om die dromen te realiseren. Dat is inspirerend, maar soms ook wat frustrerend. Wie verantwoordelijk wordt gemaakt voor een reeks doelstellingen zonder te beschikken over de noodzakelijke middelen, voelt zich immers in de hoek gezet. Natuurlijk hebben de bibliothecaris, de conservator en de concertorganisator dezelfde mooie droom als de politici. Die droom kunnen of willen ze niet aanvallen. Maar men kan geen ijzer met handen breken. Nemo dat quod non habet, oftewel: het mooiste meisje kan maar geven wat ze heeft. Als men het geld niet heeft, dan kan men ook de resultaten niet bieden. Misschien moet men af en toe eens de omgekeerde oefening durven doen. Misschien moeten de doelstellingen en voorwaarden die de overheid aan de culturele sector oplegt, eens worden gedefinieerd door eerst te vertrekken van de grootte van de beschikbare subsidies.

In economische kringen spreekt men vaak over de problematiek van de administratieve lasten, die ons nagenoeg 3,5 percent van het bruto nationaal product zouden kosten. Ik vrees echter dat de administratieve lasten de cultuursector meer dan 3,5 percent kosten. Subsidies mogen niet dienen om aan de administratieve en boekhoudkundige verplichtingen te voldoen inzake beleidsplannen, jaarplannen, werkingsverslagen, visitatierapporten en andere enquêteformulieren. Die dingen zijn nuttig, maar moeten met mate worden gehanteerd.

Mijnheer de minister, we verwachten concrete initiatieven om de planlasten te verminderen. De meerderheidsfracties zullen terzake initiatieven nemen, vooral dan met betrekking tot de lokale besturen. In dit verband is het nuttig om nog eens het belang te accentueren van aanbeveling 10, die stelt dat we zo spoedig mogelijk de geplande evaluatie van de steunpunten, de administratie en de adviesraden moeten uitvoeren en vertalen in een strategisch plan, zodat hun ondersteunende werking tijdens deze legislatuur kan worden geoptimaliseerd. Ook aanbeveling 11 wil ik beklemtonen: het kerntakendebat voor het cultuurbeleid moet verder worden uitgewerkt en afgerond, zodat in afwachting daarvan overleg kan worden aangegaan om eenzijdige voorafnames te vermijden.

Zowel dat kerntakendebat als die grondige doorlichting van de zogenaamde bovenbouw zouden

moeten leiden tot het meer performant maken van ons cultuurbeleid en tot het optimaliseren van de geleverde inspanningen. Deze demarche heeft niets te maken met besparingen. Het is alleen onze bedoeling om de financiële en andere middelen zo effectief mogelijk in te zetten. Mijnheer de minister, u kunt op de CD&V-fractie rekenen om u bij deze inspanningen te ondersteunen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, zo dadelijk zal de heer Schueremans uitvoerig ingaan op de beleidsnota, die heel wat interessante aspecten heeft. Ik wil mijn betoog beperken tot één belangrijke beleidslijn in uw beleidsnota, die volgens mij essentieel is voor onze samenleving. Het gaat om een heel boeiend en belangrijk debat.

Ik wil dit betoog houden om twee redenen. De eerste reden is dat ik mezelf beschouw als hoeder van het regeerakkoord waarover we zes maanden geleden hebben onderhandeld. De tweede is dat ik heel bekommerd ben over de samenlevingsproblemen in onze steden. De vraag is hoe we erin slagen iedereen kansen te geven op emancipatie, iedereen op een goede manier te doen aansluiten bij onze samenleving en iedereen volwaardig te laten deelnemen aan het maatschappelijk gebeuren.

Specifiek gaat het mij om uw benadering van zelforganisaties in uw beleidsnota en de manier waarop de overheid daarmee wil omgaan. Ons coalitieakkoord is daarover tamelijk duidelijk. Eerst wil ik echter ingaan op de essentie.

Ik ben me er terdege van bewust dat uw optie positief geïnspireerd is, en dat het een zoektocht is naar een methode om mensen van allochtone origine op een volwaardige manier te emanciperen en te laten functioneren in de samenleving. De redenering in de beleidsnota is echter dat het emancipatieproces ook gemakkelijk verloopt via zelforganisaties. Door het versterken van hun identiteit en hun wortels zouden mensen beter kunnen functioneren in de Vlaamse samenleving. Hoe goed bedoeld ook, deze beleidsbenadering is nefast en contraproductief voor de toekomst van Vlaanderen en voor de leefbaarheid van onze steden. Het gaat om een zeer principiële en belangrijke keuze. In het regeerakkoord is die duidelijk gemaakt.

Somers

Wat is de realiteit? Als we blijven doorgaan op de nefaste weg die u in uw beleidsnota inslaat, dan krijgen we de situatie die nu al bestaat in mijn eigen stad Mechelen. Daar is 25 jaar geleden een Marokkaans jeugdhuis opgericht, dat op het terrein heel wat goede dingen heeft gedaan. Maar na 25 jaar is het nog altijd een Marokkaans jeugdhuis waar zo goed als alleen Marokkaanse jongens welkom zijn, dat baadt in een zogenaamde islamvriendelijke sfeer, en waar de jongenen zich vooral bezighouden met het zoeken naar hun eigen identiteit. In plaats van zich zo te integreren, dreigen ze zich terug te plooiën op hun eigen samenleving.

Wat is nu het grote probleem? Hoe goed bedoeld ook, nu komt ook de Assyrische gemeenschap bij mij aan de deur kloppen. Ze zeggen dat er een Marokkaans jeugdhuis is, maar dat er ook 4000 Assyriërs in Mechelen wonen, die ook graag een jeugdhuis zouden hebben. Ze zijn immers helemaal niet islamitisch noch Marokkaans, maar Assyrisch. Zo is er ook een zwart-Afrikaanse gemeenschap in Mechelen. Die is niet katholiek of islamitisch, maar animistisch. Ook zij vragen een jeugdhuis. Daarnaast zijn er heel wat Oost-Europese jongeren in Mechelen, die op hun beurt een jeugdhuis willen.

Als ik kies voor de weg van de zelforganisaties, dan hebben we binnenkort een hele straat met jeugdhuizen, die allemaal subsidies krijgen en waar iedereen zich lekker thuis voelt in zijn eigen jeugdhuis, terwijl echter niemand zich nog thuis voelt in zijn eigen stad. De stad is van niemand meer, en iedereen heeft zijn eigen jeugdhuis. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

Een tweede nefaste evolutie is dat er onmiddellijk en ontegensprekelijk een debat ontstaat tussen die verschillende organisaties over wie nu voldoende krijgt van de overheid. Wordt het Marokkaans jeugdhuis voldoende gesubsidieerd? En het Turks jeugdhuis, of de autochtone organisaties? Als deze evolutie zich doorzet, dan eindigen we in een nieuwe vorm van verzuiling. Naast jeugdhuizen hebben we immers ook Marokkaanse voetbalclubs en sportclubs, culturele verenigingen. Eer we het weten, zitten we in een nieuw verzuild landschap, met slechts één groot verschil met vroeger, namelijk dat de mensen in die zuilen herkenbaar zijn

op straat. Zo eindigen we in een gesegregerde samenleving.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer Somers, ik luister heel aandachtig naar u, want u staat hier niet zomaar als parlementslid, maar als voorzitter van een regeringspartij.

Zonder te willen ingaan op het feit dat u opnieuw een opendebatcultuur lanceert, merk ik op dat u kritiek geeft op de beleids optie die al sinds meerdere jaren wordt gevolgd door verschillende coalities, ook coalities waarvan wij geen deel uitmaakten, zoals de rooms-rode coalitie van 1995 met het beleid van cultuurminister Martens, dat daarna werd voortgezet door zijn opvolgers Anciaux en anderen. In dat beleid werd gekozen voor een tweesporenbeleid met enerzijds steun aan de zelforganisaties onder duidelijk decretaal vastgelegde voorwaarden, en anderzijds maatregelen die maken dat allochtonen zich ook kunnen integreren in andere organisaties. Als woordvoerder van de regeringspartij VLD, beweert u nu dat de Vlaamse Regering het beleid van ondersteunen van zelforganisaties zal stopzetten.

Mijn partij is ontstaan uit de strijd tegen de verzuiling en ik ben dus heel gevoelig voor dat argument. U moet echter ook naar de geschiedenis durven kijken. Mijn vader, een arbeider, heeft zich verder kunnen ontplooien dankzij organisaties als de KWB. Gelukkig bestonden die organisaties en hebben ze de verantwoordelijkheid op zich genomen om onze maatschappij te organiseren. Het heeft 30 tot 40 jaar geduurd eer er een spontane ontzuiling ontstond die op het einde van de jaren negentig heeft geleid tot een aantal beleids opties. We ondersteunen pas sinds een paar jaar zelforganisaties. Mechelen was een van de koplopers. U ontnemt nu aan al die organisaties de ontwikkelingsperiode die de Vlamingen hebben gekend, door te eisen dat ze onmiddellijk in een ontzuilde structuur stappen.

Los van het feit dat u een totaal nieuwe beleids optie aankondigt, waarover u het in de regering eens zult moeten raken, maakt u de grote fout om deze ontwikkeling te willen forceren.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij met dit duidelijke debat, want ik voelde de bui al enige tijd hangen. Vorige week heb ik in de commissie een duidelijk antwoord gegeven op een vraag om uitleg van mevrouw De Ridder over hetzelfde thema.

Dit onderwerp is fundamenteel. Het betreft een samenlevingsmodel dat verder reikt dan de zelforganisaties. Ik geloof in alle eerlijkheid niet in een samenlevingsmodel waarbij iedereen dezelfde culturele identiteit bezit. Ik geloof niet in een monocultuur. De rijkdom van onze samenleving spruit voort uit de interculturele samenleving. We moeten echter nog heel wat doen om die interculturele samenleving als een positief iets te laten ervaren door de mensen. Dat is voor mij het doel.

Wie met mij in conflict wil treden over dat doel, moet de consequenties trekken. Ik zal niet afwijken van mijn doel. Verscheidenheid moet als een verrijking worden beschouwd. Iedereen heeft het recht om zijn culturele identiteit te beleven. Vanuit die identiteit kunnen diversiteit en verscheidenheid als een verrijking worden beschouwd. In onze samenleving komt het er niet op neer dat iedereen zich moet aanpassen aan een bepaalde cultuur. Ik heb het niet over de rechtsregels, want het is vanzelfsprekend dat die voor iedereen gelden. Ik heb het over de culturele identiteit.

Mijnheer Somers, ik zal u een verhaal vertellen. Vijfentwintig tot dertig jaar geleden heb ik net als duizenden andere jongeren geprobeerd om van mijn jeugdbeweging een interculturele jeugdbeweging te maken waarin alle culturen en identiteiten aanwezig zouden zijn. Na jarenlang vechten voor deze zaak, kwam ik tot het besluit dat ik niet meer had bereikt dan een paar Italiaantjes erbij. Vele jeugdorganisaties hebben in het verleden met de beste bedoelingen gepoogd om andere jongeren erbij te halen. Dat gebeurde niet. Ondanks de goede wil was het resultaat dat duizenden jongeren uit het jeugdwerk bleven. Ze waren niet vertegenwoordigd. Momenteel slagen veel jeugdbewegingen en jeugdclubs er wel in om allochtone jongeren te bereiken. Ze hanteren nochtans dezelfde waarden en normen als het Vlaamse jeugdwerk, maar het zijn allochtone organisaties. Dat is voor mij de eerste stap. De allochtone jeugd komt daar in contact met algemeen geldende waarden. Het Vlaamse jeugdwerk wordt benijd in de hele wereld. De tweede stap ligt in de ontmoeting met

andere jeugdbewegingen. Zo komen zij van een isolement naar de samenleving, vanuit hun eigenheid. Ze sluiten dan samenwerkingsverbanden met anderen. Daar geloof ik zeer sterk in.

Een hele straat vol met jeugdhuizen: ik zou echt willen dat het bestond. Jeugdhuizen zijn geen eilandjes in een stad. Een stad stelt zich open voor de jeugd en past zich aan. De jeugdhuizen vormen een onderdeel van de stad. Ze communiceren met elkaar. Bekijk de jeugdhuizen toch eens als een volwaardige partner van en in de stad.

De organisatie van elk jeugdhuis, jeugdorganisatie, culturele organisatie, autochtoon of allochtoon, kan voor mij, als er maar ontmoetingsmomenten ingebouwd zijn. Pogingen om de ander aan te passen aan één cultuur zijn uit den boze, ontmoeting is de oplossing. Dat is in het verleden te weinig gebeurd. Daar zal ik de nadruk op leggen, maar dat is nog iets anders dan verbieden dat een organisatie zich tot één bepaalde doelgroep richt, want dan moeten we 90 percent van de autochtone organisaties verbieden. Dat zou een ernstige verschroming van het culturele landschap zijn.

De heer Bart Somers: Mijnheer de minister, ik denk niet dat we het oneens zijn over de doelstellingen. We streven naar een samenleving waar iedereen zijn eigen identiteit kan opbouwen die cultureel en sociologisch is gedefinieerd, zodat iedereen op een goede manier kan participeren aan de samenleving. We voeren echter een fundamentele discussie over de weg daarnaartoe.

U vindt dat we mislukt zijn in het bereiken van allochtone jongeren via onze jeugd- en sportorganisaties. Het lukt niet goed, dus moeten we een ander pad zoeken volgens u. U wilt de jongeren samenbrengen in eigen organisaties en hen via die weg emanciperen.

Mijn beleidskeuze is niet nieuw, ze staat in het regeerakkoord. Ik zal ze proberen te verduidelijken. Het recht op vereniging staat niet ter discussie. Iedereen kan zich verenigen, ik zal de laatste zijn om dat recht te bestrijden. Ik stel me wel de vraag of we overheidsgeld moeten gebruiken om die organisaties te subsidiëren. Volgens u laten ze toe om een identiteit op te bouwen. In mijn stad zijn er al 25 jaar lang in hetzelfde jeugdhuis nauwelijks meisjes aanwezig. We subsidiëren als het ware een gedragspatroon, zelfs een cultuurpa-

Somers

troon. We legitimeren en bestendigen cultuurpatronen die contraproductief zijn voor de integratie en emancipatie. We raken op die manier geen stap verder in het samenleven met elkaar. Ik geloof niet in een stad of samenleving waar mensen in hun eigen gemeenschap naast elkaar leven en van gemeenschap tot gemeenschap communiceren. Ik geloof wel in een stad waar mensen met elkaar in een vereniging zitten en samen leven.

Mijnheer de minister, u wilt uw beleid richten op de autochtone organisaties. We moeten inderdaad de autochtone jeugdbewegingen meer stimuleren om allochtone jongeren in hun organisaties te halen. Dat is een principiële keuze.

Mijnheer de minister, ik heb er begrip voor dat u op het terrein enig pragmatisme aan de dag legt, maar het is fout om te zeggen dat de weg naar emancipatie erin bestaat om zelforganisaties te versterken. Wat is trouwens de Marokkaanse identiteit? Is dat de Arabische of de Berberse identiteit? Is dat de moderne, hedendaagse samenleving of die van 30 jaar geleden, toen die mensen naar hier kwamen?

U zit in een groepsdenken. Het jeugdhuis in Mechelen is islamvriendelijk. Betekent dat dan dat alle Marokkaanse jongeren islamvriendelijk moeten zijn? Kun je als Marokkaanse jongere geen afkeer hebben van de islam? Wordt die jongere dan uitgesloten uit een proces van emancipatie? Als een Marokkaanse jongere een andere geloofsovertuiging heeft, voelt hij of zij zich niet thuis in het jeugdhuis omdat het vanuit een islamcontext werkt.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez: Mijnheer Somers, ik woon ook in Mechelen. U hebt een heel partiële visie op uw stad. Natuurlijk is er niets mis met islamvriendelijke of katholiekvriendelijke organisaties. Het is net de essentie van onze samenleving dat we leren omgaan met multiculturaliteit en met verschillende religieuze invloeden. Dat is een optie die de Vlaamse Regering heeft genomen. We zullen niet aanvaarden dat u dat in twijfel trekt.

Over zelforganisaties is een fundamenteel debat nodig, en niet het minst op stedelijk niveau. Zelf-

organisaties zorgen in de eerste plaats voor de emancipatie van hun doelgroep en zijn de essentie van vooruitgang en gelijke kansen in een samenleving, of het nu gaat over islamieten, Arabieren, Berbers, meisjes, jongens, groepen of individuen.

Als we praten over emancipatie, moeten we het ook hebben over integratie. Jeugdhuisen hebben de taak om hun deuren open te gooien voor iedereen. Sportclubs die op allochtone basis zijn gegroeid, hebben de taak om zich te integreren in de reguliere competitie. Salaam Mechelen, een allochtone zaalvoetbalclub in derde nationale, doet alle moeite van de wereld om ook autochtone spelers te betrekken. Door het stigmatiseren van die voetbalclubs en jongerenorganisaties, zal de samenleving nooit slagen in die emancipatie.

Mijnheer Somers, u moet als burgemeester van uw stad de verantwoordelijkheid nemen om de zelforganisaties te responsabiliseren. Dat betekent dat u moet samenwerken om de samenleving vooruit te helpen. Het geeft geen pas om te beweren dat zelforganisaties alleen maar slecht werk leveren. Een stedelijke samenleving kan alleen maar werken als ook de stedelijke overheid haar taak opneemt. Vandaag worden heel wat taken doorgeschoven naar de zelforganisaties. Een jeugdhuis moet niet aan tewerkstellingspolitiek doen, dat moet de lokale overheid doen samen met de lokale werkwinkel en de VDAB. Misschien overladen we die organisaties wel, omdat we zelf de verantwoordelijkheid niet durven nemen. Dat is het debat dat we moeten voeren, niet voor of tegen zelforganisaties.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers: Mevrouw Gennez, u legt me woorden in de mond die ik niet heb uitgesproken. Ik heb gezegd dat jeugdhuisen verschillende goede zaken doen, en een belangrijke positieve bijdrage leveren aan het traject van verschillende mensen. Ik heb niet de ambitie om zelforganisaties te stigmatiseren. Het regeerakkoord dat we samen hebben onderhandeld en goedgekeurd, zegt dat we de sociale integratie in een samenleving van verschillende culturele groepen, en het samenleven van groepen met verschillende culturele achtergrond, door het ondersteunen van verenigingen die zich richten op meer dan één culturele doelgroep, mee in onze doelstellingen moeten opnemen en waar maken. Die organisaties moeten we versterken.

Somers

Een jeugdhuis als Rzoezie moet morgen dus niet de deuren sluiten. Het subsidiebeleid van minister Anciaux moet echter stimulansen bevatten om dat jeugdhuis ertoe aan te zetten zich te richten tot de volledige bevolking. De ingebouwde drempels die het verschil nodeloos versterken en waardoor die organisatie zich noodgedwongen richt op één groep binnen de samenleving, moeten worden weggenomen. Een voetbalclub als Salaam zet de deuren open en zoekt actief naar de verschillende groepen in de samenleving en verzamelt die in één organisatie.

Mijnheer de minister, u moet hetzelfde doen voor autochtone organisaties. Dat is de essentie van ons beleidsakkoord. We willen in Vlaanderen geen middenveld dat op een etnisch-culturele grondslag is gebouwd. Het is een samenlevingsvorm waar mensen met een verschillende etnisch-culturele achtergrond samen sporten, en samen in een jeugdclub of culturele organisatie zitten.

Ik stoor me inzake uw beleid het meest aan het feit dat u door uw beleidssubsidiëring praktijken dreigt te legitimeren die haaks staan op de emancipatie in Vlaanderen. Ik geef een concreet voorbeeld. Als de overheid verenigingen begint te subsidiëren die zwembaden afhuren om vrouwen alleen te laten zwemmen, dan zult u kunnen zeggen dat dit een kans is voor die vrouwen om te zwemmen omdat ze dat anders niet kunnen. Tegelijkertijd legitimeert u echter een gedrag waarbij het achteruitstellen van vrouwen wordt goedgekeurd door de overheid. Dat aanvaarden wij niet. *(Applaus bij de VLD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer Somers, ten eerste is het heel belangrijk dat er zelforganisaties bestaan. Adolescenten moeten een identiteit kunnen vormen. In het verleden hebben we vastgesteld dat allochtone jongeren vaak tussen twee stoelen vallen. Zij weten niet op basis van welke cultuur ze een identiteit kunnen vormen. Dit leidt soms tot gedragsproblemen. Het lijkt me dan ook belangrijk dat er een specifiek aanbod is waar jongeren uit een bepaalde cultuur of subcultuur elkaar kunnen vinden en zich kunnen ontwikkelen.

Te tweede is het ook van belang dat we niet alleen die organisaties subsidiëren die zich richten tot één bepaalde etnisch-culturele minderheid. Alles wat de integratie van en de samenwerking tussen de organisaties uit het middenveld bevordert, moet verder worden gesubsidieerd en gestimuleerd.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Het is typisch voor een middenveld dat mensen zich organiseren omdat ze zich willen organiseren. Sommigen denken blijkbaar dat een middenveld kneedbaar is door de overheid. Dat is wel heel betuttelend.

De overheid wordt geconfronteerd met een zich organiserend middenveld. Als de overheid gaat uitmaken wat een goed of slecht middenveld is, dat vervalt ze in dezelfde fout die daarnet bij een ander aspect uit het cultuurbeleid is genoemd.

Iedereen wachtte met spanning op het voorbeeld van het zwembad omdat de zaak daar zodanig op de spits wordt gedreven dat er andere waarden in het geding blijken te zijn. Het aparte zwembad is een extreem voorbeeld, maar zelforganisaties zijn niet per definitie gesloten. Het alternatief voor zelforganisatie is jammer genoeg voor vele jongeren niet de andere organisatie, maar de niet-organisatie. In termen van verzuring van de samenleving is dat precies het grootste gevaar.

Om het debat, voor zover mogelijk, te verzakelijken, wil ik teruggaan naar de tekst van de beleidsverklaring waarover deze namiddag wordt gestemd. Het enige dat daarover van ver of van dichtbij te maken heeft met de zelforganisatie en met het debat dat we nu voeren, is dat we de Vlaamse Regering vragen het belang van de participatie in en aan het cultuurbeleid permanent te accentueren en te concretiseren, met bijzondere aandacht voor interculturaliteit en het bereiken van mensen die met kansarmoede en armoede geconfronteerd worden.

Dat is het enige relevante zinnetje dat verband houdt met de discussie die we deze voormiddag voeren. Daarmee geef ik ook een antwoord aan de heer Stassen, die barsten meent te ontwaren binnen de meerderheid.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Somers, u zei daarnet dat de doelstellingen van ons beiden identiek zijn. Het is dan wel vreemd dat een voorzitter van een meerderheidspartij de bevoegde minister verwijt dat hij door zijn beleid een doelstelling realiseert die ervoor zorgt dat de emancipatie jaren wordt teruggeschroefd. Ik heb niet de gewoonte om iemand woorden in de mond te leggen. Ik citeer u bijna letterlijk. Of de doelstellingen dan nog identiek zijn, weet ik niet.

Wat me wel opvalt, is dat u niet zegt waar die jongeren naartoe gaan als het jeugdhuis waar u het voortdurend over hebt, niet zou bestaan. Hoe zouden ze dan worden betrokken bij de samenleving of bij het jeugdwerk? Hoe zouden die jongeren zich kunnen ontplooiën? Hoe zou u kunnen vermijden dat er frustraties ontstaan?

Waarom worden systematisch cultuur enerzijds en anderzijds de basiswaarden in een samenleving vermengd? Met basiswaarden bedoel ik de algemene gedragsregels die in de samenleving worden afgesproken. Vanzelfsprekend vertrekken wij van de gelijkheid tussen man en vrouw. Wil dat zeggen dat elke culturele eigenheid of elke cultuur bijgevolg vrij is? Natuurlijk niet. Ze moeten zich aanpassen aan een aantal zaken. Elke culturele eigenheid, elke cultuuruiting, elke godsdienst moet zich aanpassen aan een aantal basiswaarden. Dat is nogal vanzelfsprekend. Daar zijn we het, hoop ik, wel over eens.

Het viseren van één godsdienst begint me de keel uit te hangen. Daardoor wordt één bevolkingsgroep gestigmatiseerd en ontstaat er veeleer haat, onverdraagzaamheid en angst.

Mijnheer Somers, ik ga ervan uit dat we geen clichébeeld ophangen van een jeugdbeweging en dat de jeugdclub ook positieve zaken realiseert. Wat in het regeerakkoord staat, is niet dat die jeugdclub niet meer mag worden ondersteund. In het akkoord staat dat meer extra inspanningen gaan naar organisaties waar de ontmoeting wordt gecreëerd.

Om te kunnen ontmoeten, moet iemand eerst een identiteit hebben. Diversiteit kan niet worden gerealiseerd door de identiteit van mensen weg te nemen. Ik ben er absoluut van overtuigd dat de identiteit noodzakelijk is om die ontmoeting op een positieve wijze te kunnen realiseren.

Ik zal, meer dan in het verleden is gebeurd, impulsen geven aan het verenigingsleven, van waar die verenigingen ook komen, om ontmoetingsmomenten te creëren. Ik geloof er niet in dat door het aanpakken van de zelforganisatie meer ontmoetingen worden gecreëerd. Integendeel, er zal een klimaat van angst ontstaan. Mensen zullen zich afzetten tegen elkaar.

We moeten respect opbrengen voor de culturele identiteit, zonder dat een aantal regels of handelingen die ingaan tegen basiswaarden van onze samenleving worden goedgekeurd. Dat vragen we trouwens ook voor onszelf. Als dat gebeurt, kunnen we vragen samenwerkingsverbanden op te zetten en ontmoetingsmomenten te creëren.

Het debat gaat ook over de toekomst van dit land. In het debat in België, Vlaanderen en Wallonië hebben we altijd als regel genomen dat men de eigen identiteit moet kunnen behouden, dat die identiteit moet kunnen worden uitgebouwd. Op het ogenblik dat die twee gemeenschappen vanuit hun identiteit voldoende autonoom zijn en mogelijkheden hebben om voor zichzelf op te komen, kunnen samenwerkingsverbanden worden gerealiseerd en wordt het interessant om samen te werken. Over dat samenlevingsmodel valt weinig te onderhandelen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, ik vind dit debat te belangrijk om het te voeren in de stijl van meerderheid tegenover oppositie. Het gaat om een fundamentele visie en ik zal het niet als een schisma tussen de meerderheid stellen.

Het debat is ook té belangrijk om het alleen tot een Mechels debat te verengen. Het gaat over de visie van de overheid en over de voorwaarden die bepalen op welke manier organisaties steun krijgen. Het gaat om organisaties die aan zelfontplooiing doen, aan integratie, emancipatie en waardebeleving. Ik vind het niet zo sterk om uw verhaal op te hangen aan één jeugdhuis, hoe belangrijk uw ervaring als burgemeester ook is.

Mijnheer Somers, hoeveel mannen bent u al tegengekomen bij de KAV en KVLV? In Beveren is een erg mooi zwembad waar er uren zijn waarop alleen vrouwen gaan zwemmen en daar komt veel volk op af. Vrouwen vinden het blijkbaar heel

Stassen

plezant om eens rustig zonder mannen te kunnen zwemmen, en daar wordt geen culturele connotatie of beoordeling aan gegeven. Het is vooral leuk.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Somers, ik feliciteer u met uw toespraak. Waar de voorzittersverkiezingen van de VLD en de nakende gemeenteraadsverkiezingen allemaal niet goed voor zijn!

Ik stel vast dat de meerderheid het niet goed meer weet. Voert u nu een integratiebeleid, een multicultureel cultuurbeleid, een intercultureel cultuurbeleid of een assimilatiebeleid zoals we al jaren bepleiten en nu ook door de heer Somers naar voren wordt gebracht? De meerderheid weet het niet meer en het is zoals steeds verwarring troef. Als ik de kritiek van Bart Somers hoor, durf ik te veronderstellen dat de VLD straks de beleidsnota van minister Anciaux zal afkeuren.

De heer Somers haalt terechte voorbeelden aan. Het gescheiden zwemmen in de zwembaden is geen nieuw fenomeen. De VLD in Antwerpen steunt dat overigens volmondig. Ik heb de VLD in Antwerpen nog nooit horen protesteren, wel integendeel. Het gaat trouwens veel verder dan dat. Het gaat over het apart turnen in de scholen en over het niet serveren van varkensvlees in de schoolrefters, enzovoort.

Mijnheer de minister, het gaat over waarmee u bezig bent, een segregatiebeleid. Er ontstaat met de erkenning van de islam, de subsidiëring ervan en het interculturele beleid dat u voert, een moslimzuil in onze samenleving. Het is een soort georganiseerde apartheid met verschillende zuilen die niet met, maar naast elkaar leven. U bevordert met uw beleid de integratie niet, integendeel. U zorgt ervoor dat er gescheiden samenlevingen ontstaan met eigen wijken, eigen gebruiken, eigen scholen en desnoods eigen zwembaden, met eigen jeugdorganisaties en met eigen van alles en nog wat.

Ik ben blij dat de heer Somers ons bijtreedt en erkent dat dit een gigantisch probleem aan het worden is. U moet daar eindelijk eens de ogen voor openen. De heer Somers heeft dat ondertussen gedaan en u zult ongetwijfeld volgen.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers: Mijnheer Dewinter, u vraagt me waarvoor ik sta. U zegt dat ik het licht heb gezien en dat ik sta voor een monoculturele samenleving en de assimilatiegedachte. Dat is niet zo. Ik ben niet voor een monoculturele samenleving of voor de assimilatiegedachte. Mijn beleid is een emancipatiebeleid dat zich niet op groepen of gemeenschappen richt. Ik richt me op mensen en individuen.

Ik wil mensen emanciperen. Mijn samenlevingsmodel is in de filosofische betekenis van het woord een liberale samenleving. De partij van minister Anciaux beroept zich daar soms ook op. Het is een visie met ongelooflijk veel respect voor diversiteit. Die diversiteit zal alleen maar toenemen, zowel op etnisch-cultureel als subcultureel niveau. Het wordt een samenleving met een rijke verscheidenheid van mensen die samenleven in respect voor mekaar en die allemaal kansen krijgen om zich te emanciperen.

Wat is het grote verschil tussen uw betoog en mijn betoog? Wat is mijn grote zorg, en waarvoor sta ik hier? Het gaat niet over de doelstelling, maar over de weg ernaartoe. U zegt dat gemeenschappen zich moeten organiseren en mekaar ontmoeten. U wilt veel ontmoetingsmomenten creëren zodat ze elkaar leren kennen. Ik zeg dat niet gemeenschappen maar mensen elkaar moeten ontmoeten. Het zijn mensen die moeten samenleven. Dat is een fundamenteel andere opvatting. Het is die opvatting die in het regeerakkoord wordt verwoord.

In het regeerakkoord staat niet dat zelforganisaties de deuren moeten sluiten. Er staat niet in dat morgen een sportclub waarin alleen Marokkaanse, Turkse of Vlaamse jongeren actief zijn de deuren moeten sluiten. Wél is het zo dat het subsidiebeleid van minister Anciaux die organisaties moet aansporen om zich te heroriënteren. Ze moeten niet alleen in hun ontmoetingsactiviteiten maar in hun interne werking zelf jongeren van verschillende etnisch-culturele achtergrond samenbrengen. De angst vloeit voort uit het feit dat men elkaar niet kent. Ze vloeit voort uit het feit dat kinderen in Vlaanderen opgroeien in scholen waar geen enkele allochtoon aanwezig is. Ze gaan 's zondags naar jeugdbewegingen waar geen enkele allochtoon aanwezig is. Ze zijn actief in verenigingen waarin geen enkele allochtoon actief is.

Somers

In zo'n omstandigheden ontstaat de angst. Bij de allochtonen gebeurt hetzelfde. We bouwen scholen waarin alleen maar allochtonen school lopen. Ze hebben jeugd- en sportclubs waar autochtonen niet komen. Ook daar installeert de angst zich.

Men kan dat probleem niet oplossen met enkele goedbedoelde ontmoetingsmomenten. Ik vraag dus een beleid dat ervoor zorgt dat organisaties die zich vandaag exclusief tot één groep richten die drempels weghalen. Ze moeten daartoe worden aangespoord. Een jeugdhuis moet niet islamvriendelijk of katholiekvriendelijk zijn. Het moet respect opbrengen voor alle overtuigingen en de jongeren in die zin opvoeden. Het moet dus openstaan voor de diversiteit in de samenleving. Dat is het beleid waarover we een akkoord hebben afgesloten en dat moet worden uitgevoerd.

Als u me vraagt of Rzoemie moet sluiten, dan zeg ik dat dit absoluut niet moet gebeuren. Maar verdorie: dwing, moedig aan, stimuleer opdat daarin niet alleen Marokkaanse jongeren zitten maar ook Turkse, Afrikaanse en Vlaamse jongeren. Dat zal alleen maar gebeuren als men er de zaken structureel anders aanpakt. Men moet ophouden met te zwaaien met de fetisj van 'de eigen identiteit'. 'De eigen identiteit' is een constructie. In mijn stad leven honderd nationaliteiten. Moeten die allemaal op zoek naar 'een eigen identiteit'? Wat is die 'eigen identiteit' eigenlijk?

Ik wil eindigen met te wijzen op een groot gevaar. Ik vind het schandelijk dat men de zaak van het zwemmen bagatelliseert. Het gaat om een van de grootste maatschappelijke problemen waarmee we worden geconfronteerd. Vandaag worden vrouwen in Vlaanderen op massale schaal gediscrimineerd. We zouden zo'n discriminatie nooit gedogen als autochtone vrouwen er het slachtoffer zouden van zijn. We bagatelliseren dat. Er is een groot verschil tussen een Marokkaanse zelforganisatie die vrouwen alleen laat zwemmen omdat ze anders niet mogen zwemmen, en een groep vrouwen die vrijwillig kiezen om samen te gaan zwemmen. Als men dat verschil niet ziet, dan is men blind voor een grote maatschappelijke uitdaging. (*Applaus bij de VLD en het Vlaams Belang*)

Het gevaar bestaat dat een beleid dat die praktijken subsidieert en stimuleert, ertoe leidt dat men

vrouwen die in hun gemeenschap vechten voor emancipatie, in de steek laat. Het gevaar bestaat dat zo'n beleid de indruk wekt dat de discriminaties in de gemeenschap gelegitimeerd zijn. Echte emancipatie vereist dat men vrouwen die vechten voor gelijke kansen steunt. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer de voorzitter, vooreerst wil ik de heer Dewinter zeggen dat hij blij moet zijn met het feit dat er verschillende partijopvattingen bestaan.

Ik ben ook blij dat er een verschil van visie is tussen de verschillende partijen. Het gaat niet alleen om meerderheid tegen oppositie. Ook binnen de meerderheid zijn heel wat schakeringen voorhanden. Zo hoort het ook. Mijn fractie is om het volgende punt bekommerd. We moeten tot een samenleving komen waarin ieder individu een eigen achtergrond heeft, maar ook ontplooiingskansen krijgt. We leven immers in een samenleving. De N-VA hanteerde destijds de slogan Voor zes miljoen Vlamingen ongeacht de afkomst. We moeten ons goed voelen met elkaar. Er is veel discussie over de strategie die wij daartoe moeten hanteren. Hoe kunnen wij degenen die op dit moment onvoldoende meetellen, erbij betrekken?

Het klopt inderdaad dat in het verleden tal van organisaties initiatieven hebben genomen om hun deuren voor allochtonen te openen en dat het vaak niet is gelukt. Dat klopt. Ik treed de minister bij dat er iets moet gebeuren om die mensen bij elkaar te krijgen. Niet alleen in Mechelen doet die evolutie zich voor. In heel wat steden en gemeenten ziet men hetzelfde gebeuren, ook in de kleinere gemeenten. Iedere gemeente zou een eigen verhaal kunnen brengen. Ik kan enigszins begrip opbrengen voor het discours van de heer Somers. Wanneer men de zelforganisaties kansen geeft, moet men ervoor opletten dat ze niet volledig op zichzelf terugplooiën. Dat kan niet de bedoeling zijn. Wij moeten daarover waken. Zelforganisaties organiseren immers zichzelf.

Het is misschien moeilijk om alle inspanningen vanuit de Vlaamse overheid te laten gebeuren. Het kan juist een opdracht voor de steden en gemeenten zijn om dicht bij de burger, in een jeugdbeleid of een cultuurbeleid, erop toe te zien dat men over het muurtje kijkt en met elkaar de juiste stappen

Van Dijck

zet. De vraag is natuurlijk hoe de juiste stimulanzen te geven. Daarom is het van groot belang de lokale besturen die stimulanzen te laten uitwerken.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: De heer Somers poneerde daarnet dat in het beleid vooral de integratie van de verschillende culturen en de verscheidenheid in de samenleving aan bod moet komen. Het antwoord en de weg die hij wil bewandelen, is echter een eensporenbeleid. Als ik het regeerakkoord goed lees, stel ik vast dat we een tweesporenbeleid moeten voeren.

Ik wil hier eerst in herinnering brengen dat we bij het einde van de vorige legislatuur een resolutie rond de islam hebben goedgekeurd. De resolutie hield in dat het belangrijk is dat de islam zich in Vlaanderen organiseert binnen een Vlaamse context zodat de islam zich daar kan uiten en verdiepen, en er een geloofsbeleving kan ontwikkelen. Dat is de enige manier om ook in contact te komen met de andere geloofsgemeenschappen en met onze eigen Vlaamse cultuur. Zelforganisaties zijn essentieel en noodzakelijk. Het is een belangrijk gegeven.

Moskeeën hebben steeds meer succes bij jongeren. De jongeren vinden er een stuk van hun eigenwaarde terug. Voordien vielen ze vaak tussen wal en schip en waren ze hun waardepatroon voor een stuk kwijt. Vanuit hun eigenheid moeten ze gestimuleerd worden opdat ze zich niet op hun eiland zouden opsluiten maar in contact zouden treden met de anderen. Daarom moeten wij alle mogelijke inspanningen leveren: zodat de organisaties, al zijn ze gebaseerd op hun eigen culturele identiteit, hun deuren zouden openen, contacten zouden leggen en zo de angst voor de ander kunnen wegnemen.

De minister heeft verwezen naar de jeugdbeweging. We weten allemaal hoe de jeugdbewegingen ontstaan zijn. En ook welke moeilijkheden de autochtone jeugdbewegingen hebben om allochtonen bij hun werking te betrekken. Nu zijn er allochtone scoutverenigingen. Beide verenigingen vinden elkaar nu en geven een zelfde waardepatroon door. Ik ben ervan overtuigd dat zo op termijn meer begrip zal ontstaan en ook een meer harmonische samenleving zal worden uitgebouwd.

Mijnheer Somers, u bent van oordeel dat integratie en emancipatie een louter individueel proces vormen. Indien dit in het verleden niet om een individueel en om een groepsproces was gegaan, zouden heel wat aanwezigen hier vandaag niet hebben gezeten. Het groepsproces, ondersteund door culturele en sociaal-culturele verenigingen, was noodzakelijk om een bepaalde groep mensen, namelijk de arbeidersklasse, de mogelijkheid tot ontwikkeling en de toegang tot onderwijs te bieden. Beide processen zijn belangrijk. De mensen die het louter op individuele basis aankunnen, zijn evolúés die de voorbeeldfunctie ten aanzien van de eigen groep snel verliezen. (*Applaus bij sp.a-spirit*)

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ik vind het een interessant debat. We mogen evenwel niet in clichés vervallen. Ik betreur dat in het gehanteerde discours het respecteren van een culturele eigenheid en het gedogen van discriminaties worden vermengd. Dat is niet correct.

De heer Bart Somers: Mijnheer de minister, wie doet dat? Beweert u nu dat wij discriminaties gedogen?

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Somers, u hebt het respecteren van een culturele eigenheid en het werken met zelforganisaties met het gedogen van discriminaties tussen mannen en vrouwen gelijkgeschakeld. Ik wil hier duidelijk maken dat ik het hier niet mee eens ben. Dat is een te eenvoudige voorstelling van de zaken.

Het gaat hier fundamenteel over de relatie tussen individu en gemeenschap. We moeten aanvaarden dat de emancipatie op individueel vlak en binnen groepsgemeenschappen moet verlopen. Beide aspecten van de zaak zijn noodzakelijk. Het werken met groepen helpt het individu om zich goed te voelen in de samenleving. Wie tot een betere samenleving wil komen en mensen met elkaar in contact wil brengen, heeft het verenigingsleven altijd nodig.

Ik vind dat bepaalde ontmoetingen op individuele basis moeten gebeuren. Zo vind ik het niet correct om in een school met groepen te werken. In een school moet elk individu respect hebben en krijgen. De ontmoeting moet daar op individuele basis gebeuren.

Anciaux

Tegelijkertijd ben ik van mening dat verenigingen ontmoetingen kunnen organiseren zonder de eigen identiteit van de vereniging of van de cultuur in het gedrang te laten komen. Dit is in het verleden te weinig gebeurd.

We zitten met een verschil in visie. Tot nader order zal ik evenwel niet van mijn visie afstappen.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers: Mijnheer Sannen, ik wil eerst iets in verband met de islam verduidelijken. Blijkbaar verdenken we elkaar in dergelijke discussies graag van ondemocratisch gedrag of van ondemocratische uitgangspunten. (*Rumoer*)

Voor mij is de islam een godsdienst als alle andere godsdiensten. Ik steun minister Keulen volmondig. Hij zorgt ervoor dat de islam op dezelfde manier als alle andere godsdiensten zal worden behandeld. Dit is een goede zaak.

De islam is geen allochtone godsdienst. Het geloof in de islam heeft niets met een etnisch-culturele achtergrond te maken. Iemand die tot een etnisch-culturele groep behoort, is niet automatisch een islamiet en moet ook niet automatisch zo worden bekeken. De geloofsgemeenschap valt niet samen met een etnisch-culturele gemeenschap.

Het fundamentele probleem is dat een aantal mensen in onze samenleving en elders deze godsdienst gebruiken als een legitimatie voor bepaalde praktijken die regelrecht tegen een aantal van onze fundamentele waarden indruisen. Zij beweren dat ze die praktijken in naam van een bepaalde godsdienst verdedigen. Dit is vroeger in het katholicisme ook gebeurd. Ik hoop dat we ons hier samen tegen zullen verzetten. Het onderscheid tussen de islam en de mensen die deze godsdienst gebruiken om bepaalde praktijken en cultuurpatronen te legitimeren, is voor mij duidelijk.

Mijnheer de minister, we verschillen fundamenteel van mening over de vraag of de emancipatie van een lid van een etnisch-culturele groep ook via die groep moet verlopen. We zijn het erover eens dat het om een individueel proces gaat, maar volgens u gaat het eveneens om een groepsproces. Ik ben het daar fundamenteel mee oneens. Het is

mijn overtuiging dat zelforganisatie, dus de groep, vaak drempelverhogend en afremmend werkt in een integratie- en emancipatieproces. Het verschil wordt gelegitimeerd, en drempels worden verhoogd in plaats van verlaagd.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Somers, er was nooit een emancipatie van de Vlamingen geweest zonder de Vlaamse beweging.

De heer Bart Somers: Mijnheer de minister, er is een ongelooflijk onderscheid tussen de emancipatie van de vrouw en de arbeidersbeweging en de emancipatie van etnisch-culturele groepen die naar hier komen en deel gaan uitmaken van onze samenleving. We hebben niet de ambitie om het verschil tussen mannen en vrouwen weg te werken. We hebben wel de ambitie de segregatie tussen allochtone en autochtone mensen weg te werken.

We willen dat mensen met elkaar samenleven, op basis van gelijkwaardigheid en met respect voor elkaars identiteit. Dat moet op een individuele basis gebeuren.

Mijnheer de voorzitter, mijn partij zal er, zowel in het parlement als in de regering, nauwgezet over waken dat het beleid wel degelijk een vertaling is van wat in het regeerakkoord werd afgesproken. Ik herhaal hoe wij het regeerakkoord interpreteren, want we lezen het letterlijk: wij wensen een beleid waardoor organisaties in hun werking inspanningen doen om alle mensen in de samenleving te bereiken. Het gaat dus om meer dan één etnisch-culturele groep.

Een beleid dat er fundamenteel van afwijkt zullen we niet ondersteunen, want het debat is te belangrijk. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter: We hebben veel tijd uitgetrokken voor dat aspect, maar het is dan ook een zeer belangrijk debat geweest. We gaan nu verder met de uiteenzettingen over de Beleidsnota Cultuur.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voeren van een cultuurbeleid in Vlaanderen wordt vaak beïnvloed door federale maatregelen. Het auteursrecht is hiervan één voorbeeld.

Vandenbossche

In de vorige Beleidsnota Cultuur stond nog dat de discussie moest worden gevoerd over het Cultuurpact. In deze beleidsnota vinden we dat niet in dezelfde zin terug. De opinie daarover is echter niet veranderd, integendeel.

Het Cultuurpact is een nationale materie, en als het ware een culturele grondwet die de gemeenschappen heel sterk bezighoudt. Niet alleen voor de regelgeving, maar ook inzake de samenstelling van de raden van bestuur is het Cultuurpact belangrijk.

Ook al staat er niets in de beleidsnota, de opinie is dat de cultuurpactwetgeving een onderwerp is waarover moet worden gepraat in het Vlaamse cultuurbeleid, want het Cultuurpact is niet meer van deze tijd.

Bij de beleidsnota Cultuur en de daaraan gekoppelde motie kunnen we de vaststelling maken dat er in de cultuurbegroting voor 2005 een dipje zit. We hebben andere tijden gekend. In de vorige legislatuur is de cultuurbegroting gedurende jaren gestegen. In 2005 worden we geconfronteerd met een cultuurbegroting die stagneert. Als de beleidsnota over de toekomst spreekt, gaat het veelal over financiële elementen. Ik noem bijvoorbeeld het lokaal cultuurbeleid. Vanaf 2006 zal hiervoor budgettaire ruimte moeten ontstaan, maar in 2005 is die er niet. We zijn bezig over cultuur in een andere context dan in het begin van de vorige legislatuur.

Van de beleidsnota, waar we overigens achterstaan, heeft de heer Stassen bij de bespreking in de commissie gezegd dat hij zonder ambitie is. Ik ben het daar niet mee eens. Het valt niet te ontkennen dat de beleidsnota er anders uitziet dan die van de vorige legislatuur. Het valt echter ook niet te ontkennen dat we in de vorige legislatuur een totale decretale wijziging van het cultuurlandschap hebben tot stand gebracht, gaande van het Kunstendecreet tot het sociaal-cultureel werk en noem maar op.

We hebben er voor de verkiezingen al voor gepleit om in deze legislatuur een decretale rust in de cultuursector uit te bouwen om de eenvoudige reden dat de meeste van de decreten ofwel nog niet lang aan het werken zijn, ofwel nog in werking moeten

treden. Naarmate de decreten in werking zijn, ontstaat er kritiek op, dat is de logica der dingen. Van vele van de goedgekeurde decreten van de vorige legislatuur wordt er gevraagd om evaluaties uit te voeren en daar heb ik niets op tegen. Ik heb er wel iets tegen dat die zouden moeten leiden tot diverse decreetswijzigingen en vooral tot een hertekening van het cultuurlandschap.

De decreten die vorige legislatuur zijn goedgekeurd, hebben onwaarschijnlijke verdiensten. Niet alleen is de verzuiling binnen het sociaal-cultureel werk doorbroken, maar ook het kunstenlandschap en het museumlandschap zijn hertekend. De decreten die op dit ogenblik werkzaam zijn of nog in werking zullen treden, moeten we laten werken. Voor het decreet op het lokaal cultuurbeleid is mijns inziens een evaluatie nodig en moeten er misschien een aantal bepalingen worden gewijzigd, dat ligt in het verlengde van de keuze voor het verminderen van de planlast. Het is de logica zelve dat we een aantal ingrepen zullen moeten doen in dit decreet. Dat die ingrepen decretaal kunnen worden vertaald, ligt voor de hand.

Er zijn in de beleidsnota een aantal dingen niet opgenomen omdat we er nog niet concreet over kunnen praten. Ik denk onder meer aan het probleem van de billijke vergoeding. Het probleem stelt zich niet alleen in de cultuursector maar ook in de mediasector. De billijke vergoeding is verbonden met hetgeen waarmee ik ben begonnen. Het is blijkbaar zeer moeilijk om in de cultuursector een beleid te voeren waarbij het auteursrecht nog steeds een nationale bevoegdheid is en waarbij maatregelen worden genomen, zoals over het leenrecht, die een directe impact hebben op het cultuurbeleid dat in Vlaanderen wordt gevoerd.

Ik wil blijven stilstaan bij twee punten. In de vorige zittingsperiode hebben we al een aanzet gegeven tot initiatieven die moeten leiden tot een ander museumlandschap. Zo bestaan er afzonderlijke musea voor hedendaagse kunst in Vlaanderen: waarom niet denken aan een koepelvorming? Er was het initiatief tot koepelvorming met betrekking tot de Vlaamse kunstcollectie. Dit is een hefboom om het te hebben over samenwerking tussen de musea. Jammer genoeg blijkt dit niet zo eenvoudig te zijn in de praktijk. Jammer genoeg heeft het begrotingsbeleid in 2005 ervoor gezorgd dat de Vlaamse kunstcollectie dit jaar vrij moeilijk kan functioneren. Dit is een gemiste kans voor de musea.

Vandenbossche

Het culturele infrastructuurbeleid is heel sterk in de actualiteit gekomen. Ik ben het terzake eens met de analyse die de heer De Greef gisteren in De Standaard maakte. Natuurlijk is Vlaanderen één cultureel geheel, is Vlaanderen bij wijze van spreken één stad. Natuurlijk is het zo dat culturele infrastructuur van een zekere grootte ingebed moet zijn in Vlaanderen en dat dit niet kan resulteren in een stedenoorlog. Natuurlijk moet er op lange termijn worden geëvalueerd en moet er worden bekeken hoe die culturele infrastructuur er op lange termijn uit moet zien. Maar anderzijds is het ook zo dat de discussie over de initiatieven waarover we het nu hebben, namelijk het MAS, het Muziekforum en nog enkele andere, al evenmin van gisteren dateert. De discussie over zowel het MAS als over het Muziekforum wordt nu al een jaar of 8 gevoerd. We moeten die discussie zo snel mogelijk afronden. In de vorige zittingsperiode werd een meerjarenbeleidsplan voor infrastructuur opgesteld. Het is absoluut noodzakelijk dat we dit plan hertekenen tijdens deze zittingsperiode.

Ik zie dat de heer Arckens weg is. Daarnet heeft hij het proces gemaakt van de heer Mortier. Ik wil hem alleen het volgende zeggen. Waar de heer Mortier heen wil, is volstrekt diens zaak. Maar misschien weet de heer Arckens niet dat de opera van Istanbul zeer belangrijk is in de operawereld. Misschien zou het de heer Mortier wel interesseren om daar tewerkgesteld te zijn. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, na de discussie over censuur en over zelforganisaties van daarnet, wil ik mijn betoog heel kort houden. Mijn enige punt is dat deze beleidsnota weinig ambitieus is in vergelijking met die van 1999, en dat de motie die de meerderheid vandaag voorlegt niets of nauwelijks iets zegt. Zo wordt in het eerste punt gesteld dat de strategische doelstellingen moeten worden omgezet in beleid. Dat zou er nog aan moeten ontbreken. Anders is er geen minister nodig. Dat doelstellingen moeten worden uitgevoerd, lijkt me al eveneens logisch, net als het feit dat er een aantal decreten moeten worden uitgevoerd en geëvalueerd.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Mijnheer Stassen, ik zou u willen vragen de motie die we hebben ingediend bij de beleidsnota van minister Anciaux in de vorige zittingsperiode nog eens te herlezen, en ze te vergelijken met de huidige.

De heer Jos Stassen: Het grote verschil is dat de beleidsnota van toen een aantal heel duidelijke punten bevatte en een heel duidelijk en ambitieus beleid uittekende, dat trouwens ook is uitgevoerd. Een sterke beleidsnota heeft geen motie nodig die nog verder gaat. Die nota sprak voor zichzelf.

Ook roept de motie op het beleid te situeren binnen een ruimere context.

Voor de zoveelste keer wordt een infrastructuurbeleid aangekondigd. Dat is dringend nodig, want over een aantal dossiers moet een beslissing worden genomen, getuige de discussie over Museum aan de Stroom, het Forum in Gent en andere dossiers. Ik kan zo nog doorgaan, maar er staat uiteindelijk weinig in.

Ik ga alleen nog in op een aspect dat weergeeft wat het beleid inhoudt. De vernieuwing ontwikkelt zich rond drie punten. Het eerste is de culturele industrie. We hebben gediscussieerd over subsidies daarvoor en we verschillen van mening over wie dat moet betalen. Ik zal dit blijven volgen. Het tweede is dat de semi-professionele aanpak verder ontwikkeld moet worden. Het derde is dat de digitalisering voortgezet moet worden. Dat zijn de enige dingen waarin u iets verder gaat.

Kort samengevat is deze beleidsnota weinig ambitieus, en is ook de voorliggende motie erg bedroevend. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als ik de vorige spreker moet geloven, staat er weinig nieuws of concreets in de beleidsnota. Het hangt er echter van af hoe de nota wordt gelezen. In de voorbije discussie is al aangetoond dat de dingen op verschillende manieren kunnen worden gelezen.

Van Dijck

Mijnheer de minister, ik wens twee accenten te leggen. In de motie, waartoe ik me wil beperken, lees ik het gedeelte met betrekking tot participatie aan cultuur in zijn brede context. Dit is en blijft een belangrijke uitdaging. In de motie staat: '(...) het belang van de participatie in en aan het cultuurbeleid permanent te accentueren en te concretiseren.' Mijn aandacht werd echter vooral getrokken door de daaraan voorafgaande passage, waarin een pleidooi wordt gehouden voor zo veel mogelijk dwarsverbindingen, teneinde tot meer participatie te komen. Ik heb daar een concreet voorbeeld van meegebracht, dat zich toevallig aandiende.

Als ouder van schoolgaande kinderen heb ik het voorrecht Klasse voor Ouders te ontvangen. Op de voorpagina las ik gisterenavond in grote letters: 'De eerste keer'. Dat trok vanzelfsprekend mijn aandacht. Het bleek om een erg interessante bijdrage te gaan, want Klasse had het initiatief genomen om twee ouders en drie kinderen mee te nemen voor een eerste theaterbezoek, dat verder in het artikel mooi beschreven wordt. De eerste reactie van die mensen was dat theater te duur is, en bovendien niets voor kinderen is.

Mijnheer de minister, om participatie te bewerkstelligen, is het bereiken van kinderen heel belangrijk. In deze bijdrage in Klasse wordt ook een vergelijking gemaakt, die ik u niet wil onthouden, om een idee te geven van wat duur is. Klasse heeft de moeite gedaan een theaterbezoek te vergelijken met een bioscoopbezoek, een bezoek aan Technopolis en zelfs het bijwonen van een eersteklaswedstrijd. Ze stelden vast dat het theaterbezoek niet het duurste was, maar het voetbal.

Het onderwijs is een belangrijke actor om cultuurparticipatie te bevorderen, maar ook het jeugdbeleid en het welzijnsbeleid dragen daartoe bij. Die dwarsverbindingen zijn heel belangrijk om een aantal doelstellingen te kunnen bereiken.

Ik kom tot mijn tweede punt. De heer Vandenbossche heeft het heel plastisch uitgedrukt toen hij zei dat we in de vorige regeerperiode heel veel decreten hebben gemaakt.

We moeten nu de kans geven om ze te implementeren. Voor de verkiezingen al, stelde mijn partij als punt van kritiek op het cultuurbeleid, dat er

zoveel verwachtingen werden gecreëerd en zoveel nieuwe decreten waren goedgekeurd, dat het maar de vraag was of ze allemaal konden worden geïmplementeerd. Zijn er voldoende middelen voorhanden om ze allemaal uit te voeren? Dat is een blijvende bekommernis voor ons. De heer Vanackere wees op het belang van continuïteit, niet op creatief vlak, maar in het beleid. Natuurlijk is aanpassen nodig, als dat kan of moet.

Tot slot heb ik nog twee kleine opmerkingen. Het eerste betreft het kerntakendebat. We horen die term al heel lang vallen, niet alleen binnen cultuurbeleid. Het debat is heel belangrijk opdat iedereen weet wat van hem of haar wordt verwacht. Elk beleidsniveau moet weten wat de verwachtingen zijn en wie verantwoordelijk is. Dit slaat ook op de infrastructuur en alle mogelijke vormen van ondersteuning en subsidiëring.

Ik wil ook even iets toevoegen aan de discussie die daarnet werd gevoerd. Ik wil het debat niet opnieuw openen, maar erop wijzen dat een vergelijking inzake onderwijs een beetje fout werd gemaakt. We zijn op weg om via gelijkekansendecreten en een verplichte inschrijvingspolitiek te bereiken dat kinderen overal waar ze willen, toegang krijgen. We moeten die filosofie opnemen in het cultuurbeleid en het jeugdbeleid. Ik weet wel dat participatie in cultuur, en participatie in jeugdwerk geen verplichtingen vormen. De leerplicht is dat wel, en in ons land komt die voor 99 percent neer op schoolplicht. Als we deze dimensie kunnen meenemen naar de andere sectoren, dan kan de wens van het merendeel van deze vergadering worden hardgemaakt. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, weinig in aantal zijnde, maar cultuurminnende collega's, de strategische doelstelling cultuurparticipatie komt – terecht – steeds weer terug in het cultuurbeleid. Er wordt veel belang gehecht aan het verwerven van culturele competenties via het onderwijs. Cultuur en onderwijs zijn onmiskenbare partners, zeker in Vlaanderen met ons kwalitatief onderwijs. Onderwijs heeft een belangrijke taak in het bevorderen van cultuurparticipatie bij jongeren. Ondanks het tot stand komen van een

Schueremans

protocol tijdens de vorige legislatuur, zijn de resultaten van dit management relatief mager. In deze beleidstermijn dient dus onverwijld werk te worden gemaakt van de samenwerking tussen cultuur en onderwijs. Mijnheer de minister, doe er wat aan.

Er wordt voorgesteld om de cultuurparticipatie te vergroten door drempels weg te werken. We willen met andere woorden de cultuur bij de mensen brengen. Bijzondere aandacht dient hierbij te gaan naar het bereiken van mensen die in kansarmoede leven, want men zal maar de pech hebben om geboren te zijn in een kansarm gezin. Mijnheer de minister, doe er wat aan.

De bevordering van de participatie aan cultuur vraagt een blijvende aandacht binnen het cultuurbeleid. Nieuw in het cultuurdebat is de aandacht voor de culturele industrieën. Dat is fantastisch. Het voornemen om een culturele investeringsmaatschappij op te richten waarmee de overheid de culturele industrie risicokapitaal kan verschaffen als volwaardige aandeelhouder, is een positief en nieuw gegeven in het cultuurbeleid. Mijnheer de minister, geef ze alstublieft een kans. Het zal renderen, want later zal de federale regering er belastingen op kunnen innen.

De VLD is dan ook van mening dat deze voorgestelde vernieuwing snel moet worden geoperationaliseerd. In bijkomende orde vraagt ze om dit dossier breder te bekijken en de mogelijkheden van PPS na te gaan.

Nieuw binnen de strategische doelstellingen is de opwaardering van de semi-professionele aanpak. In het continuüm tussen enerzijds de amateurs en anderzijds de beroepskrachten is het wenselijk dat nieuwe projecten worden gerealiseerd. Het wordt hoog tijd dat de scheidingslijn tussen de professionele en de amateurkunsten wordt doorbroken. Zowel de culturele investeringsmaatschappij als de semi-professionele aanpak verrijken het beleidsinstrumentarium van het cultuurbeleid. Ik vraag met aandring om snel werk te maken van deze dossiers en ze te implementeren.

In het internationale cultuurbeleid wordt een verdere stimulering van de internationale werking van het cultuurveld in Vlaanderen beoogd. Ook

de aanwezigheid van de Vlaamse kunst en cultuur in het buitenland moet verder worden gestimuleerd en ondersteund. Vlaanderen is – gelukkig – in beweging en blijft in beweging. Dat moet ons uitgangspunt zijn, en hiertoe moet een visie over het internationaal cultuurbeleid verder worden uitgestippeld. De minister heeft bijvoorbeeld al aangekondigd dat hij werk wil maken van een voorstel, ondertussen het IJslandmodel genoemd. Vlaamse artiesten waar internationale interesse voor bestaat, of ze nu zingen in het Nederlands of in het Engels, of ze nu georganiseerd zijn als vzw, als stichting, als BVBA of als NV, zullen op basis van hun kwaliteit en kunde, in het buitenland worden gepromoot. Dat moeten we echt doen. Vlaanderen zendt zijn zonen en dochters uit: Soulwax, Novastar, dEUS, Zita Swoon, 2 Many DJ's, Ozark Henry, Mauro, Arno, Zornik en vele anderen. Geef ze alstublieft een kans, want ze zetten Vlaanderen als dynamische regio op de kaart. Achteraf zal dat renderen. Dit zal het beter doen dan ons witloof, want het witloof is al naar de vaantjes.

De minister stelt tevens de optimalisering van de beheersstructuur in het vooruitzicht. De visies over de taakinvulling, alsook de taakinvulling op zich, van de overheidsspelers zoals administratie, fondsen, steunpunten en adviesorganen zijn nogal verwarrend en voor interpretatie vatbaar. Het is positief dat de minister een duidelijke taakverdeling van deze structuren in het vooruitzicht stelt, en de kerntaken van de Vlaamse overheid scherp zal formuleren. Aan de minister wordt, in het kader van efficiënt bestuur, gevraagd om zo spoedig mogelijk de geplande evaluatie van de verschillende overheidsspelers uit te voeren en te vertalen in een strategisch plan, zodat hun ondersteunende werking tijdens deze legislatuur nog kan worden geoperationaliseerd.

De kerntaken van het cultuurbeleid moeten, zoals de minister stelt in zijn beleidsnota, verder worden uitgewerkt en afgerond. Er moet overleg komen zodat eenzijdige voorafnamen vermeden kunnen worden, want die hypothekeren het voortbestaan van verschillende initiatieven.

Inzake de concrete beleidsvelden hebben we in de vorige legislatuur een aantal belangrijke decreten goedgekeurd met duidelijke positieve implicaties voor de sectoren. We vragen dan ook dat de minister de recente decreten over het lokaal cultuurbeleid, het sociaal-cultureel werk, het cultu-

Schueremans

reel erfgoed, de amateurkunsten en het kunsten-decreet nauwlettend zou opvolgen, evalueren en indien nodig bijsturen. Iemand is maar zo goed als zijn laatste prestatie.

Er moet bovendien over worden gewaakt dat de groeikansen voor deze sectoren gegarandeerd blijven. Het nieuwe kunstendecreet werd positief onthaald door de sector. Hoge verwachtingen werden geschapen, in het bijzonder voor de deelterreinen waar tot nu toe een felle achterstand wordt genoteerd zoals de beeldende kunsten. We houden de minister aan zijn beloften voor deze sectoren.

Tot slot wil ik de minister ook bedanken voor het concreet ingaan op de suggestie om eetcultuur te promoten als deel van onze cultuur en ons erfgoed. De VLD kijkt reeds uit naar de Week van de Smaak die van start gaat in 2006 en op volle kracht zal draaien in 2007. Het is de bedoeling is om de bevolking te laten genieten van onze Vlaamse, rijke eetcultuur en die te herwaarderen.

In de voorbije twee weken heb ik gemerkt dat er her en der heel wat subsidies werden uitgedeeld aan cultuurhuizen in Vlaanderen. Dat waren hoge bedragen, die wellicht ook nodig zijn. Sommige cultuurhuizen gaan echter nogal elitair te werk. Ze weigeren privé-organisatoren om iets in hun zalen te organiseren, zagezegd omdat die te veel privé-business zijn. Ondertussen doet die privé-business toch al 30 jaar zaken die de cultuurhuizen nu proberen te kopiëren. Het is onzinnig dat er belastinggeld wordt gegeven aan die grote cultuurhuizen, als ze privé-initiatieven weigeren. Vlaanderen moet daarvoor openstaan. Mijnheer de minister, de VLD staat achter uw beleid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal niet ingaan op de discussie over de zelforganisaties. Ik blijf hameren op een tweesparenbeleid.

Mijnheer Stassen, u vraagt zich af of ik ambitieus genoeg ben. De uitdagingen in Cultuur zijn groot en de voorstellen die we willen formuleren, zijn heel ambitieus. In de vorige legislatuur zijn alle decreten grondig gewijzigd. Het zou vreemd zijn om die decreten in deze legislatuur nogmaals

te wijzigen. Het parlement vraagt continuïteit. Daarom vertrek ik van de decreten die in de vorige legislatuur een grote vernieuwing tot stand hebben gebracht.

Tegelijk zijn de consequenties van die wijzigingen zo groot dat deze legislatuur er moet voor zorgen dat de decreten de doelstellingen realiseren waarvoor ze zijn opgebouwd. Dat is een grote ambitie. Het kunstendecreet moet niet alleen een inhaaloperatie doen voor de beeldende kunst, maar moet een totaaloverzicht geven van het kunstenederland en elk onderdeel in de context plaatsen.

Daarnaast moeten we ook vernieuwen. We moeten een hoofdstuk van het Vlaams cultuurbeleid afsluiten dat 30 jaar heeft geduurd, en ervoor heeft gezorgd dat de culturele sector volwassen is geworden.

Nu zitten we in een andere fase. We moeten ervoor zorgen dat alles wat bloeit en groeit in Vlaanderen, een plaats krijgt. Het kunstenederland moet verder kunnen blijven groeien en bloeien zonder dat het verstarrend wordt of een voortzetting van het bestaande. Mijnheer Vanackere, als er ergens vernieuwing essentieel is, dan is het in het cultuurbeleid. We moeten er dus voor zorgen dat er voldoende middelen zijn om de vernieuwing aan te pakken. Daartoe moeten een aantal nieuwe financieringsoefeningen worden gemaakt.

Dankzij de culturele industrie en het semi-professioneel beleid zullen we het kunstenederland voldoende zuurstof kunnen geven. Zonder deze twee ingrijpende vernieuwingen zou er een tendens ontstaan waarbij het amateurkunstengezelschap en andere organisaties steeds meer geneigd zijn om zich binnen het kunstendecreet te plaatsen. Deze twee nieuwe instrumenten zorgen voor ruimte zodat een fundamentele vernieuwing binnen het kunstenederland kan worden gerealiseerd zonder dat dit een vershraling van de diversiteit tot gevolg heeft.

Wat het erfgoedbeleid betreft, moet deze legislatuur voortbouwen op de vorige. Ze moet ervoor zorgen dat het vernieuwende en verfrissende van de vorige legislatuur de aanzet vormt voor een fundamentele sector die erin slaagt om mensen een eigen culturele identiteit te geven. Erfgoed moet een fundamentele pijler worden binnen de samenleving.

Anciaux

Tijdens deze legislatuur moeten we de nodige middelen ter beschikking stellen van het sociaal-cultureel werk dat tijdens de vorige legislatuur grondig is hervormd. Binnen het sociaal-cultureel werk is er een nieuwe sector, meer bepaald alles wat te maken heeft met vorming en de regionale volkshogescholen. Ik ben ervan overtuigd dat de impact van die scholen in het levenslang en –breed leren een fundamentele vernieuwing in de samenleving en in het cultuurlandschap tot stand zal brengen.

Er zijn een aantal uitdagingen: de doorlichting van de bovenbouw, de voortzetting en uitvoering van het kerntakendebat, de samenhang met het cultureel investeringsprogramma, de grote infra-structuren, het debat over de grote culturele instellingen, enzovoort. Ik heb terzake een aantal engagementen aangegaan. Dat zijn bijzonder grote uitdagingen voor het cultuurbeleid.

Al bij al zijn de doelstellingen zeer ambitieus, zonder dat wordt gesteld dat hetgeen in de vorige legislatuur werd beslist opnieuw wordt herkauwd of herbekeken. Daarnaast moet er ook worden gezorgd voor een evaluatie. Binnen de meerderheid is daarover al grondig gepraat. We moeten initiatieven nemen inzake de verlaging van de planlast en administratieve last. Het parlement en de fracties werken een voorstel uit over de administratieve last van de gemeenten en de provincies op het gebied van cultuur, jeugd en sport.

Ook het kabinet zal initiatieven nemen om de planlast te verminderen voor de verenigingen, bewegingen, organisaties en instellingen binnen de drie domeinen die ik daarnet heb vernoemd. Dat is een belangrijk aspect, dat ook te maken heeft met het betonen van respect voor de partners, het voeren van een cultuurbeleid, niet alleen vanuit de Vlaamse Gemeenschap maar in samenspraak met de gemeenten en de steden. Daardoor kunnen we een partnerschap opbouwen op het cultureel vlak. Vandaag de dag worden de zaken nog vaak naar elkaar doorgeschoven en wordt er te weinig een gemeenschappelijke visie ontwikkeld.

Over een aantal zaken kan ik nog geen duidelijkheid geven. Voor zover ik weet, is het een van de eerste keren dat er een echte oefening wordt gedaan om een meerjarenbegroting op te stellen. Nog deze maand wordt daarin het hele beleid van

de volledige legislatuur behandeld. Vooraleer ik een aantal toezeggingen kan doen inzake infra-structuurwerken, de grote culturele instellingen, enzovoort, moet ik weten over welke enveloppe we tijdens deze legislatuur beschikken. Ik engageer me in elk geval ertoe om hetgeen we vragen, ook te honoreren. Dat hoort ook bij duurzaamheid en goed bestuur. Als we iets vragen aan anderen, moeten we daar ook iets tegenover stellen.

Het debat mag echter ook gaan over het hele culturele veld. We mogen de vraag stellen wat we extra doen met de bijkomende middelen, wat we doen om de grote uitdagingen, zoals participatie, in rekening te brengen, wat er moet gebeuren om het intercultureel debat echt te voeren, om de diversiteit, ook in het cultureel veld, te realiseren, om verantwoordelijkheid op te nemen ten opzichte van de samenleving. Daar komt het altijd op neer. Voor mij is cultuur een essentieel gegeven om een samenleving op te bouwen. Zonder die culturele invulling, dat jeugdbeleid of sportbeleid komen we terecht in een koele, koude, economische logica. Ik heb niet het gevoel dat we daarmee de samenleving kunnen opbouwen.

Mijnheer de voorzitter, een andere uitdaging is inderdaad de dwarsverbinding met het onderwijs, waarnaar de heren Mahassine, Schuermans en Kris Van Dijck hebben verwezen. Het is nu of nooit. Als we tijdens deze legislatuur een eerste echte aanzet geven om die brede school te realiseren waar ik en, naar ik hoop, heel wat anderen van dromen, dan ben ik erin gelukt om de dwarsverbinding tussen school, cultuur en onderwijs waar te maken. Dan hebben we bovendien een grote stap gezet om jongeren en kinderen in hun volledigheid en persoonlijkheid te waarderen, en niet alleen op basis van hun kennis of mogelijkheden. Er moet tijdens deze legislatuur een eerste aanzet gebeuren op vlak van uitbreiding naar de brede school. Dat vraagt heel veel inspanningen, maar het is meer dan de moeite waard. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even reageren op iets wat enkele uren geleden aan bod kwam. U neemt in uw antwoorden dingen letterlijk over. U kunt dan niet zeggen dat u zich hebt laten inspireren. Er is dan sprake van belangenvermenging. Ik wil het debat over

Arckens

de KVS niet opnieuw voeren, maar ik merk een groeiende zenuwachtigheid bij de linkerzijde. We zijn in een tijdperk gekomen dat links de taboes verdedigt en rechts ze doorbreekt. Dat geeft uiteraard een paar schokken. De standpunten die ik heb verdedigd, zal ik blijven verdedigen, inclusief die over de subsidies. Cultuurhuizen moeten een openbare werking hebben naar de hele bevolking. Het begrip cultuurparticipatie speelt daarin een grote rol. Volgens mij richten bepaalde cultuurhuizen zich maar tot een heel klein gedeelte van de bevolking. Ik vind dan ook dat er een bezinningsperiode moet zijn waarbij de subsidiekraan even wordt dicht gedraaid.

Wat de heer Mortier en Istanbul betreft, doe ik helemaal niet denigrerend over die stad. Ik had evengoed Caïro als voorbeeld kunnen geven, een stad die ik bijzonder goed ken omdat ik er twee maanden heb gewoond. Ik ken er de culturele infrastructuur. Ik zou het de stad niet willen aandoen om de heer Mortier erheen te zenden. Ik doe denigrerend over de heer Mortier, maar niet over Istanbul of andere islamitische steden. Het moet maar eens gedaan zijn dat Vlaanderen zich in de wereld laat kennen via dergelijke figuren die niets anders doen dan de Vlaamse identiteit te bespotten. Ik heb een concreet voorbeeld gegeven. Ik zie het in geen enkel ander land gebeuren dat het nationaal symbool, bij ons de Vlaamse Leeuw, wordt belachelijk gemaakt. Ik heb het niet over de uitlatingen van de heer Mortier van de laatste weken, maar over de heer Mortier van drie jaar geleden. Hij heeft destijds in Oostenrijk een rolletje proberen te spelen tegen de FPÖ. Er wacht de heer Mortier een grootse roeping in het buitenland en als anderen zich geroepen voelen om hem te volgen, aarzel dan niet hem te vervoegen!

Minister Bert Anciaux: Begrijp ik nu dat ik moet verhuizen?

De heer Erik Arckens: Dat zou ik ten zeerste betreuren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede moties houden.

BELEIDSNOTA Jeugd 2004-2009, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel – 101 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Jeugd 2004-2009, ingediend door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid, van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Poleyn, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn (Op de tribune): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik breng graag verslag uit van de bespreking beleidsnota Jeugd in de Sinterklaaszitting van de commissie van 6 december 2004. Minister Anciaux wil vooral werken aan de voortzetting van het beleid uit de vorige legislatuur. De minister onderscheidt voor het jeugdbeleid zeven uitgangspunten en acht beleidsprioriteiten. Als uitgangspunten neemt de minister kinderrechten als het referentiekader, zowel op wettelijk als ethisch vlak. Met een categoriale benadering wil de minister het horizontale karakter van het jeugdbeleid benadrukken. Hiervoor is een nauwe samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus nodig – op lokaal, provinciaal en ook Europees niveau.

De beleidsnota gaat uit van een sterk vertrouwen in de kracht van jongeren en de projecten die ze opzetten. Participatie is daarbij zowel een middel als een doel. Een eigentijds jeugdbeleid moet zich baseren op wetenschappelijk onderbouwde kennis. En diversiteit en interculturaliteit zijn sleutelwoorden van het Vlaamse jeugdbeleid.

Poleyn

Deze algemene uitgangspunten vertaalt de minister in acht inhoudelijke prioriteiten. De bevoorrechte partner is het Vlaamse Jeugdwerk. De minister wil zijn beleid prioritair richten op een sterk en levendig Vlaams Jeugdwerk. Een tweede prioriteit is een sterke vervlechting van het kinderrechten- en jeugdbeleid. Het jeugdbeleid moet een coherent actieplan aanbieden dat de kinderrechtentoets kan doorstaan. De minister wil onder meer de efficiëntie en effectiviteit van kindereffec-tenrapporten beoordelen. De derde prioriteit is participatie. Dat zal zich vertalen in impulsen om de betrokkenheid van jeugdleden in het gemeentelijke beleid te versterken. Een samenwerking van jeugdleden en leerlingraden kan ook worden gestimuleerd.

Als vierde prioriteit benadrukt de minister het belang van een samenhangend beleid rond jeugd-informatie. Hij wil dit onder meer bereiken via de ontwikkeling van een portaalsite voor jeugdinforma-tie en een verdere ondersteuning van het Jonge-renonderzoeksplatform.

Internationalisering is de vijfde prioriteit. In een geïnternationaliseerde omgeving wil de minister dat het jeugdbeleid internationaal is gericht, en tegelijk ook onderbouwd, duurzaam en efficiënt is. Dat moet gebeuren dankzij de samenwerking met Europese regio's en met landen in ontwikke-ling. De minister hecht veel belang aan diversiteit. Hij zal er dan ook op toezien dat het jeugdwerk voldoende gediversifieerd is zodat ook etnisch-cul-turele minderheden zich erin kunnen herkennen. Hij wil ook aandacht voor projecten die bijzonde-re doelgroepen integreren.

Beleidskruispunten moeten een antwoord bieden op de zevende prioriteit: de integrale benadering van het jeugdbeleid. Een beleidskruispunt of -rotonde stimuleert het overleg tussen jeugd en een andere sector, zoals mobiliteit, fuiven, ruimte, enzovoorts. Ten slotte wil de minister de andere ministers in de Vlaamse Regering ervan overtuigen om een positieve kijk op de jeugd en kinderen te ontwikkelen en die ook toe te passen binnen hun respectievelijk beleidsdomeinen. Eind 2005 zal de minister het nieuwe Vlaamse Jeugdbeleids-plan indienen. Daarin moeten de prioriteiten concreter worden gemaakt.

Tijdens de bespreking van de beleidsnota was de algemene indruk van de aanwezige commissiele-den dat de beleidsnota mooie principes verwoordde maar weinig ambitieus en concreet was. De CD&V-fractie hoopt dat dit betekent dat er nog veel zal worden overlegd om de nota te concretiseren in het Vlaamse Jeugdbeleidsplan en dat ook nadien nog te doen. De minister zegde dat ook toe. De middelen zijn natuurlijk beperkt, gezien de financieel moeilijke situatie. CD&V verwacht ook initiatieven om de planlast in de jeugdsector af te bouwen. Bovendien mist ze in de nota de strate-gische doelstellingen van het Vlaams Actieplan Kinderrechten – een plan dat de minister nog in het parlement moet voorstellen.

Groen! vermoedt dat de regering de zachte gemeenschapssectoren zoals jeugd wegdrukt, ten voordele van de 'harde' gewestelijke bevoegdhe-den. De VB-fractie vermoedde op zijn beurt dat het jeugdbeleid ruikt naar linkse partijpolitiek en extreem-rechtse groepen mijdt. Het lijken twee verborgen agenda's die de minister ontkrachtte. Het VB stelt ook nog vragen over punten zoals de interculturele samenleving en de noodzakelijke participatie van jongeren aan het beleid.

De VLD-fractie had begrepen waarom de minis-ter soms emotioneel is. Ze stelde bijkomende vra-gen onder meer over het betrekken van jongeren die anders uit de boot zouden vallen. De sp.a-commissaris juichte de complementariteit met het federale niveau toe.

Ten slotte werden vanuit de verschillende frac-ties vragen gesteld omtrent de concrete invulling van de beleidsrotondes en -kruispunten en ook omtrent de billijke vergoeding. We waren allemaal tevreden dat de minister beloofd heeft om met een plan rond billijke vergoeding naar buiten te komen en van plan is om dat in het begrotingsjaar 2006 te realiseren.

Ik besluit met te stellen dat de beleidsnota Jeugd relatief goed in de commissie is ontvangen. De ambitie die men nog miste kan worden gecompenseerd door een sterk participatief opgebouwd Vlaams Jeugdbeleidsplan dat we verwachten tegen het einde van het jaar. Op dat moment kunnen we de discussie over het hele Vlaamse Jeugdbeleid grondig voeren. Het wordt dus vervolgd.

(Applaus)

Mevrouw Tinne Rombouts (*Op de tribune*): In dit korte tijdsbestek wil ik namens de CD&V-fractie graag even stilstaan bij onze accenten in deze met redenen omklede motie.

Ik begin met de eerste aanbeveling, namelijk ‘de vooropgestelde 8 beleidsprioriteiten uit de beleidsnota jeugd op een gefaseerde wijze om te zetten in een concrete beleidsdoelstelling en maatregelen.’

Hiermee willen we eigenlijk de keuze van de minister voor de 8 prioriteiten uit zijn beleidsnota bevestigen maar tegelijkertijd ook vragen om deze 8 algemene doelstellingen en aandachtspunten om te zetten in concrete acties en projecten die daadwerkelijk resultaat hebben op het terrein.

We willen daar meteen aan toevoegen dat we hier geen pleidooi houden voor ‘alles moet nieuw en anders’. We willen uitdrukkelijk respect vragen voor de bestaande initiatieven en organisaties die bewezen hebben dat ze goed werk leveren. Waarom geen extra ondersteuning voor degenen die reeds het goede pad hebben gevonden?

Een aantal verzuchtingen van de jeugdsector zullen ook leiden tot minder maar beter, zoals bijvoorbeeld minder planlast en administratieve betutteling, minder regelgeving en meer vertrouwen in de sector. Waarom moeten er voor nieuwe doelstellingen, zoals bijvoorbeeld aandacht voor diversiteit, nieuwe projecten worden opgestart? Daarom ook het pleidooi van bijvoorbeeld mevrouw Merckx om geen nieuwe instrumenten, zoals de jongerenparagraaf, in te voeren om de kind- en jeugdvriendelijkheid van de beleidsbeslissingen te bewaken maar de bestaande instrumenten zoals het kindeffectenrapport te evalueren en performanter te maken.

Ik kom bij onze tweede aanbeveling: ‘deze 8 beleidsprioriteiten uit te voeren met enerzijds aandacht voor de continuïteit van de beleidsvoering – waarbij expliciet tijd moet worden gemaakt voor monitoring en evaluatie en open dialoog met de betrokken actoren uit het middenveld – en anderzijds voor de geplande actualisering, uitbreidingen en vernieuwingen en daarbij bijzondere aandacht te hebben voor het evenwicht tussen de geformuleerde ambities, de administratieve verplichtingen en de structureel beschikbare budgetten.’ Zowel de nadruk op permanente monitoring en bijsturing enerzijds, als het overleg en constructieve dialoog anderzijds vinden wij daarbij essentieel. Zeker

en vooral in de jeugdsector, de uitvinders van de communicatieve planning en inspraakdemocratie, moet het beleid mee gedragen worden door permanent overleg met alle betrokkenen in de sector.

We willen, ten slotte, ook met grote nadruk aanbeveling 4 onder de aandacht van de minister brengen ‘de visie en de gestelde prioriteiten uit de beleidsnota met nadruk te introduceren in het proces van de opmaak van het tweede Vlaams jeugdbeleidsplan, en de concretisering ervan te ontwikkelen via een constructief een open dialoog met de betrokken actoren uit het middenveld, andere overheidsniveaus en ook individuele jongeren en kinderen hierbij te raadplegen.’

Eigenlijk moet het tweede Vlaamse Jeugdbeleidsplan de praktische handleiding worden bij de uitvoering van de beleidsnota. Met onze jongerenbril op willen wij graag actief meewerken bij de opmaak van dit tweede Vlaams Jeugdbeleidsplan en ook uiteraard bij de uitvoering van het beleidsplan zal CD&V blijvend aandacht vragen voor de ambities van de kinderen, de jongeren en het jeugdwerk. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn toespraak met een positieve appreciatie beginnen. Het gaat er me niet zozeer om dat minister Anciaux lid van onze kartelpartner is. Het gaat er me om dat ik oprecht geloof dat hij ernstig over jeugd, over jeugdbeleving en over de jongerenwereld in zijn breedste betekenis heeft nagedacht. Deze beleidsnota sluit zich niet op in de enge betekenis van jeugdwerk en niet-georganiseerde jongeren. Ze tracht te verwijzen naar alle beleidsdomeinen waarmee jongeren te maken krijgen.

Ik begrijp niet waarom bepaalde Vlaamse volksvertegenwoordigers deze beleidsnota niet ambitieus genoeg vinden en bekritisieren. Deze kritiek is vals. Indien ambities met een stijging van de middelen of van het aantal decreten worden gelijkgeschakeld, klopt deze kritiek natuurlijk wel. Ik ben echter blij dat, na de verwezenlijkingen die tijdens de vorige legislatuur zijn doorgevoerd, nu tijd voor verdieping, verbreding, evaluatie en afstemming wordt gevonden.

Tijdens de vorige legislatuur zijn we er samen, onder leiding van ditzelfde kabinet, in geslaagd

Mahassine

het jeugdbeleid te herschikken. Ik denk in dit verband aan het jeugdbeleidsplan, aan het jeugdwerkbeleidsplan, aan de hervorming van de decreten op het provinciaal en het lokaal jeugdbeleid, aan de nieuwe middelen voor internationale uitwisselingen en jongerencultuur en aan een ernstige algemene stijging van de middelen. Door middel van deze noodzakelijke ingrepen en van de terechte financiële inhaalbeweging is het jeugdwerk weer op de sporen gezet.

Uit alle cijfers en onderzoeken blijkt dat het lokaal jeugdwerk goed boert. Dit goede nieuws is uiteraard voor een groot gedeelte de verdienste van de vernieuwingen waar de jongeren binnen het jeugdwerk zelf voor hebben gezorgd. Het de afgelopen jaren gevoerde beleid is er evenwel zeker ook niet vreemd aan. Ik ben blij dat we de jeugd en de lokale beleidsmakers door middel van maatregelen op het vlak het lokaal jeugdbeleid hebben geresponsabiliseerd. De lokale jeugdverenigingen zijn hierbij de grote winnaars.

In deze beleidsnota vind ik continuïteit terug. Het beleid heeft hier nood aan. Het nieuwe beleid heeft recht op adempauzes en kan nu op tijd en stond worden geëvalueerd.

Ik ben eveneens blij dat de verschillende jongerenculturen en -subculturen opnieuw aandacht en respect krijgen. Respect voor iedereen, in al zijn facetten, is zeer belangrijk. De erkenning van nieuwe vormen cultuur, die vaak door jongeren worden geïntroduceerd, is een maatstaf voor onze beschaving. Om diversiteit te bereiken, moeten traditionele vormen verankeren en nieuwe vormen kansen bieden.

We moeten opletten dat we niet in navelstaarderij vervallen. Ik verwijs in dit verband naar de recente discussies over radiozenders en muziekcultuur. Het neerkijken op andermans cultuur leidt zelden tot een verrijking, wel integendeel.

Dit betekent uiteraard niet dat ik de beleidsnota klakkeloos overneem en geen kritiek heb. We hebben enkele maanden geleden al de kans gekregen om onze kritiek in de commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media te ventileren. Ik wil niet alle toen gemaakte opmerkingen herhalen. Gezien het korte tijdbestek waarover ik beschik, wil ik hier enkel een paar zaken ter sprake brengen.

In de eerste plaats wil ik het over het verminderen van de planlast hebben. In de beleidsnota wordt regelmatig naar de vermindering van de planlast voor lokale besturen verwezen. Recente signalen van de Vlaamse Regering bevestigen dat het onze ministers menens is. In het kader van het jeugdbeleid en, ruimer opgevat, het vrijetijdsbeleid moeten we een goede convenant met de lokale besturen afsluiten. We moeten tegelijkertijd de planlast tot een minimum beperken en de Vlaamse overheid de kans geven om het lokaal beleid op te volgen, om stimulansen te geven en om nieuwe thema's te introduceren.

Voor jeugd is de planlast het zwaarst. Elke 3 jaar moet een plan worden gemaakt en de jaarplannen worden telkens aan de gemeenteraad voorgelegd. Hier is zeker iets aan te doen.

De decentralisatie van jeugd-, cultuur- en sportbeleid was zonder meer een belangrijke beleidsbeslissing, waardoor op lokaal vlak een enorme dynamiek kon ontstaan. Het moment is gekomen om dit degelijk te evalueren en na te gaan hoe alles verder kan worden geïntegreerd.

Op lokaal vlak – en dat is een goede evolutie – zien we steeds meer samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen, onder de noemer vrijetijdswinkel of -dienst. Het gaat om een zeer nauwe samenwerking tussen cultuur, bibliotheek, jeugd, toerisme, sport, enzovoort.

Waarom zouden we op termijn niet opteren voor één geïntegreerd vrijetijdsplan waarin alle domeinen hun plaats krijgen en dat één keer per legislatuur wordt opgemaakt, met eventueel tussentijdse evaluaties en jaarlijkse actieplannen? Dat kan de planlast verminderen, maar zal tegelijkertijd een zeer zinvolle samenwerking op lokaal vlak stimuleren.

Mijnheer de minister, ik wil het ook hebben over de billijke vergoeding. Ik ben resoluut tegen de inning, zowel voor de privé-sector als voor het verenigingsleven. Vermits onze assemblee er niets over te zeggen heeft, pleit ik ervoor om – waar mogelijk – voor alle sociaal-culturele organisaties en sportorganisaties ernstig te onderhandelen om tot het allerlaagste tarief te komen en een partnerschap aan te gaan met provinciale en lokale besturen om er samen voor te zorgen dat zowel openbare als semi-openbare infrastructuur via jaartarieven wordt afgedekt.

Mahassine

Internationale uitwisselingen voor alle jongeren hebben me altijd sterk beziggehouden. Er werden de afgelopen legislatuur belangrijke stappen gezet en er zijn middelen beschikbaar. Toch slagen we er niet altijd in goede informatie op een actieve manier bij een ruime doelgroep te brengen. De meest achtergestelde groep wordt gevormd door jongeren op het platteland en in de wijken. Ofwel is er geen goed georganiseerd jeugdwerk, ofwel voelen deze jongeren zich niet aangetrokken tot het jeugdwerk.

De informatiedoorstroming moet anders en beter. De enige wijze om die jongeren actief te bereiken – en er niet alleen voor te zorgen dat de jongeren de informatie krijgen – en hen en hun ouders daadwerkelijk te helpen om de ideeën en de interesses te concretiseren, bestaat waarschijnlijk uit het inschakelen van lokale jeugd- en vrijetijdsdiensten. Ook JINT en de administratie moeten de projecten goed opvolgen.

Ik wil het ten slotte ook nog hebben over het integraal jeugdbeleid, jeugdwerkloosheid en kansengroepen. Ik heb vorige week tijdens de bespreking van de beleidsnota Inburgering ook de oproep gedaan die ik vandaag graag nog eens wil herhalen. Mijnheer de minister, ik ben blij dat u aandacht hebt voor complementariteit en dat u via de zogenaamde beleidskruispunten en -rotondes aan een integraal beleid wilt werken. Mijnheer de minister, ik wil u opnieuw vragen om bij de beleidskruispunten werkgelegenheid voor jongeren niet te vergeten en speciale aandacht te besteden aan kansengroepen.

Recente studies bewijzen dat allochtone jongeren het zeer moeilijk hebben om hun plaats te vinden op de arbeidsmarkt. In een goed en integraal jeugdbeleid mag deze problematiek niet ontbreken. Ik heb ook verwezen naar een artikel waarin jongeren aan het woord komen die perfect Nederlands spreken, diploma's behaalden, maar nog steeds werkloos zijn en het beu zijn gediscrimineerd te worden op de arbeidsmarkt. Ik geef dit als voorbeeld om aan te tonen dat we niet alle heil mogen verwachten van inburgering. Aan sommige problemen is hiermee verholpen, maar het grootste probleem blijft bestaan, namelijk uitsluiting. Discriminatie en uitsluiting komen voor bij die-

genen die perfect de Nederlandse taal spreken en cultureel geïntegreerd zijn.

Mijnheer de minister, ik weet dat deze problemen niet tot uw bevoegdheid behoren. Ik doe een oproep aan de hele regering om hier werk van te maken. U als coördinerend minister voor de jeugd hebt de taak om dit probleem samen met de minister-president en de minister van Werkgelegenheid aan te pakken in zowel een horizontale bevoegdheidsoverschrijding als een verticale. Ook de federale regering moet hiertoe worden opgeroepen. Overleg over deze materie is geen overbodige luxe. In een goed en integraal jeugdbeleid mag deze problematiek niet ontbreken. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vind het een goede beleidsnota en een goede motie. We zullen de motie dan ook goedkeuren.

Het is belangrijk dat er blijvend prioritaire aandacht gaat naar het jeugdwerk en de jeugdwerkorganisaties. Ik blijf pleiten voor meer middelen. De planlast moet nu eens echt worden verminderd vanuit de bezorgdheid dat het goed is dat mensen nadenken over wat ze zullen doen en dat ze die voornemens uitschrijven. Dit mag echter niet leiden tot een lijdensweg van allerlei plannen. Zeker de jeugdwerkorganisaties zijn daar tegenwoordig de dupe van.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik dank de leden die het woord hebben gevoerd en aanwezig waren bij het debat over het jeugdbeleid. Ik neem alle suggesties en opmerkingen in overweging. Ik kan me aansluiten bij de uiteenzettingen die zijn gegeven.

We maken op dit ogenblik werk van de vermindering van de planlast. Ik ga deze legislatuur voor een normale verhoging van de noodzakelijke middelen binnen Jeugd. Er is in het verleden een grote inhaaloperatie gebeurd en we moeten voldoende ruimte geven om het jeugdwerk en het jeugdbeleid tot volle groei te laten komen. Alle sprekers hebben het jeugdbeleid ondersteund, en dat sterkt

Anciaux

ons om een sterk jeugdbeleid te kunnen realiseren.
(*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.45 uur.*
